VIZSGAIDŐSZAK

THE END

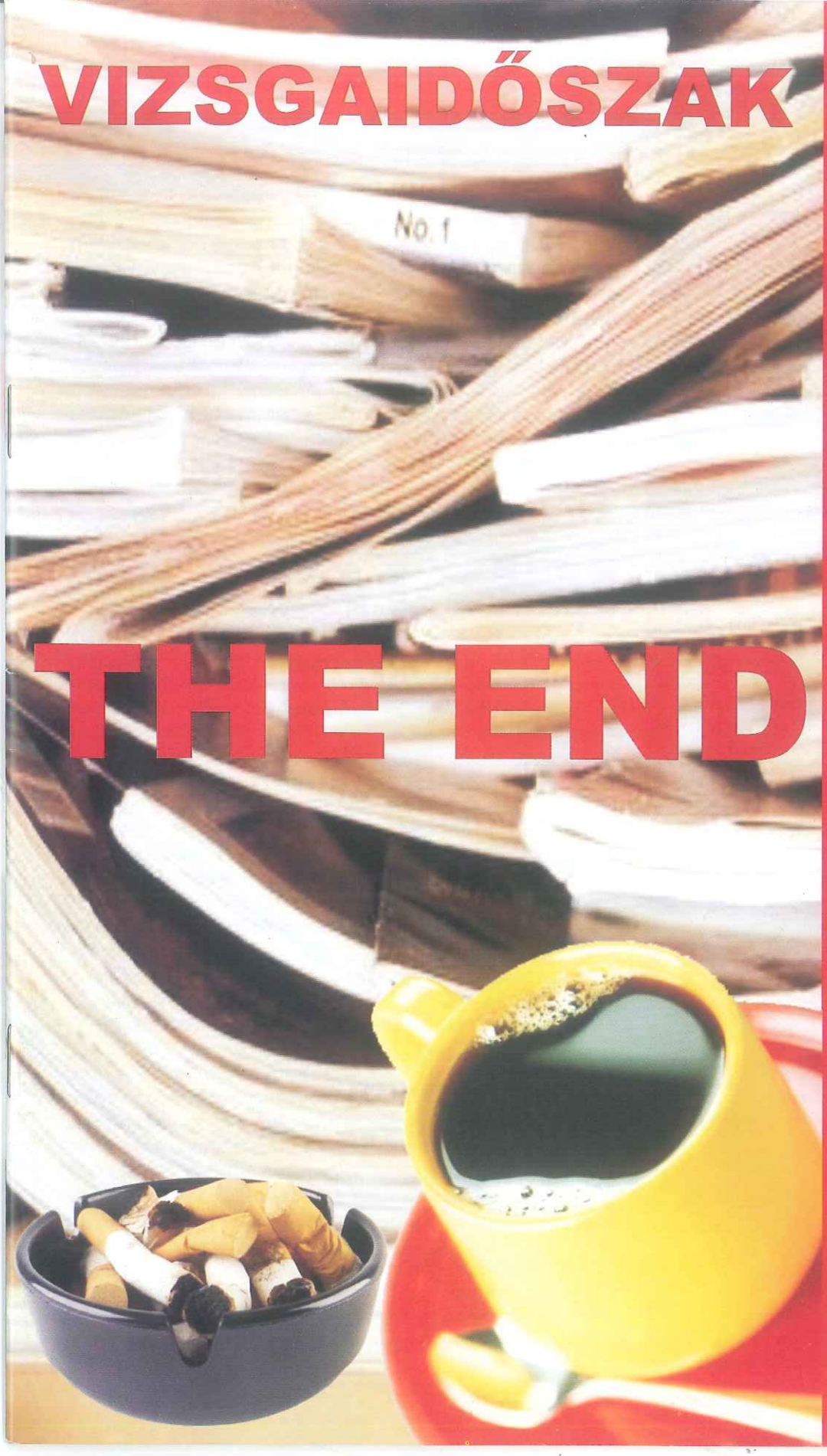

CONFABULA

A PTE ÁOK HALLGATÓI LAPJA

2004/2005 II. FÉLÉV 3. SZÁM

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

CONFABULA

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának hallgatói lapja

Felelős szerkesztő
Prépost Eszter
prepostesztер@yahoo.com

Olvasó szerkesztő
Nagy Csaba
Solymos Andor
Tinku Dóra

Tördelő szerkesztő
Szukits Sándor

Munkatársaink
Hornyák Árpád
Jakab László
Lőcsei Zoltán
Markó Lajos
Mokán Péter
Muzsek Zsófia
Varga Ágnes
Váncsodi József
Wu Yen-Ying
Zubán Dániel Rafael

Megjelenés időpontja:
2005. február

Szerkesztőség címe:
7624 Pécs, Szigeti út 12.
Diákiroda, Confabula
Tel.:(72)536-000/1541
fax:(72)536-111

E-mail elérhetőség:
confabula@webmail.hu

Megjelenik **1300** példányban

Készült a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Kar Nyomdájában

TISZTELT OLVASÓ!

Olykor előállnak nem várt problémák, melyekkel szemben az ember egyszerűen tehetetlen, a móriczi Rokonok-ban panamának nevezték a hasonló eseteket. Nem ferdítem tovább a valóságot: töredelmesen beismerem, késtünk az újsággal. Írható ez a magunk, a vizsgaidőszak, a világban mozduló titkos erők számlájára...

Most viszont lehet megint lelkesen olvasni: interjút, különféle ajánlókat, pályázati lehetőségekről, a kávézás örömeiről, a téli sportolásról, TDK-ról, mindarról, amit lekesen és lázasan Neked írtunk-szerkesztettünk, kedves Olvasó.

-dijó-

TARTALOM

Egyetem

Ők is emberek: Prof. Dr. Deli József 3.
TDK oldalak 9.
Közérdekű 12.
Megkérdeztük olvasóinkat 34.

Kultúra

A medicina halhatatlan legendái 14.
Bekávézva 17.
Ajándék 18.
Múvi kritix: Big Fish 20.
Fülhöz szóló ajánlatok 22.
Gastro oldal 31.

English Pages

Leaving the next plane out... 26.

Deutsche Seiten

Die Milch in Butter umwandeln... 28.
Anima Sound System 29.

Miegymás

Vers mindenkinek 24.
Újra itt a sízezon 30.

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

ŐK IS EMBEREK

Prof. Dr. Deli József

Négy éve indult cikksorozatunk célja, hogy bemutassuk az általatok ismert vagy kevéssé ismert híres-hírhedt oktatókat, eddig többnyire ismeretlen szemszögből. Mostani számunkban prof. dr. Deli Józsefet, a Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet igazgatóhelyettesét faggattuk...

Mi volt az orvosokkal kapcsolatos első élménye?

Először is megjegyezném, hogy végzettségemet tekintve vegyészmérnök vagyok. Egyesek megkülönböztetik a vegyészmérnököt és a vegyészt annak alapján, hogy míg előbbi az iparba való, addig az utóbbi a kutatásra termett. Számos példa bizonyítja azonban, hogy ez nem igaz. Tehát nem vagyok orvos. 5-6 éves koromban kezdődő bőrfestékhiányom miatt nagyon sokat jártam a Barla orvos-házaspárhoz. Egyikőjük bőrgyógyász, a másik gyermekorvos volt emlékeim szerint. Ennek kapcsán rájuk emlékszem. Ezen kívül különösebb meghatározó élményem nem volt.

Gyerekkoráról mesélne egy pár szót?

Baján születtem, szüleimmel 1959-ben költöztünk Pécsre. Kiskoromban, sőt még utána is nagyon sokat jártam vissza Bajára nagyszüleimhez; mivel a Duna-parton víkendházunk volt, nyaranta sokat voltunk ott. 1962-ben kezdtem az általános iskolát, már itt Pécsett. Ezt követően 1970-től a pécsi Vegyipari Szakközépiskolába jártam. Abban az időben az ország különböző pontjain (Veszprém, Budapest, Debrecen, Nagykanizsa) lévő vegyipari szakközépiskolák (technikumok) jó képesítést adtak. Pécsett az akkor legerősebb gimnáziumként számon tartott Nagy Lajos Gimnázium után a második helyre sorolták a vegyiparit. Tehát itt érettségiztem 1974-ben.

Mikor és hogyan alakult ki Önben a kémia, a vegyipar iránti szeretet? Esetleg szülei dolgoztak hasonló területen?

Apám katonatiszt volt, anyám boltvezető, tehát nem családi indíttatásból. Az általános iskolában, hetedikes koromban kerültem a kémia szakkör közelébe. Ezen kívül jártam az Úttörő Ház kémia szakkörébe. Ott találkoztam egy-két lelkes fiatal és kevésbé fiatal emberrel, és az ő hatásukra is választottam a vegyipari szakközépiskolát. A szakközépiskolában akkoriban volt három vagy négy Veszprémben végzett vegyészmérnök tanár, akik kemény tempót diktáltak. Talán elég annyit mondani, hogy az első évet 36-an kezdtük, a másodikban 25-en voltunk 3 évismétlővel. Utána már ez a „kemény mag" megmaradt és ennyien fejeztük is be a negyedik évet. Innen pedig – mivel a vegyipari elég speciális iskola,

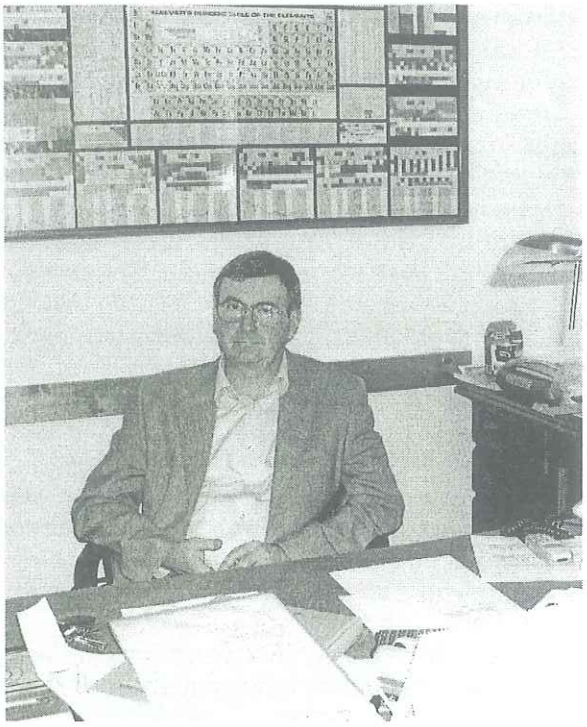

FABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

nagyon ki volt hegyezve a kémiára – egyenes út vezetett az egyetemre.

Volt-e olyan oktatója, aki nagy hatással volt Önre, akire szívesen emlékszik?

Talán Halász Györgyöt említeném. Ő volt az egyik Veszprémben végzett tanárom, hírhedt és rettegett személy, akiről utólag már vagy azt mondjuk hogy szerettük, vagy beismerjük, hogy gyűlöltük. Olyan személyiség volt, aki rettenetesen meg tudta osztani az embereket (később el is került az iskolából), viszont aki hozzá járt, nagyon megtanulta a kémiát. Valami oknál fogva a mi osztályunkat nagyon szerette, és négy éven keresztül végig tanított minket.

Gondolom, utólag szerencsésnek érezték magukat, hogy ilyen tanáruk volt, de akkor, a négy év során nem feltétlenül tartották így.

Akkor nem. Például, a Rókus utcában a labor helyiségek nagyon kicsik voltak, amelyet most a Gyógyszerész Szak hallgatói használnak. Az osztályunk három csoportra volt osztva: hétfőn, pénteken illetve hétfőn és pénteken délutánonként volt laborgyakorlat. A többi óra viszont az egyéb napokra volt bezsúfolva: általában reggel héttől, délután háromig. A laborgyakorlatok pedig reggel 7-től délután 4-ig tartottak elsőben, ami nagyon kemény volt. Halász tanár úr kötekedései is hírhedtek voltak. Nemcsak a digerálást (kémiai műszó: kevergetés közbeni melegítést jelent) kellett túlélni, hanem ha például a hetes nem jól jelentett, akkor verset is írhatott a következő alkalomra, amelyben az általa megadott szavaknak is szerepelnie kellett. Sokan nem bírták, ezért mentek el az első év után. Aki ezt az első évet kibírta, túlélte a többit is.

Ezt követően tehát felvételizett az egyetemre.

Igen, az a bizonyos három tanár, aki Veszprémben végzett, jobban propagálta a veszprémi Vegyipari Egyetemet, és így többen az osztályból oda jelentkeztünk.(Akkoriban azt mondták, hogy „de jó lesz a vegyészmérnököknek, mert sok munkájuk lesz, és milyen jól el tudnak majd helyezkedni". Mint később kiderült, mire elvégeztem az egyetemet, már nem lehetett jól elhelyezkedni.) Így igazából a további utam adott volt (a gimnazisták mentek inkább az ELTE-re). Tehát így kerültem a Veszprémi Egyetemre, a nehézvegyipari szakra.

Veszprémi évei alatt kollégista volt, ugye. Milyen volt az egyetemi, a kollégiumi élet akkoriban?

A veszprémi egyetem azért is volt jó, mert kis egyetem, kb. 120-130 fős elsős évfolyammal. Harmadév után üzemmérnöki diplomát kaptunk, a fél évfolyamot kirakták az iparba üzemmérnöknek, a jobbak pedig még két évet tölthettek tanulással, így lehetett valaki okleveles vegyészmérnök. (Úgy tűnik, most ugyanezt próbálják bevezetni, mint nagy újítást a Bologna folyamatban). Az utolsó két évre 50-60 fős évfolyam-létszámok voltak, előtte meg az említett kb. 120 fő, tehát nem egy mamut-egyetem volt a veszprémi. A családias hangulat uralkodott, jobban kialakulhattak a személyes kapcsolatok az oktatókkal. Nagyon jó bulik is voltak; például a Mikulás-bulik, ahol minden évfolyam egy órás műsort készített, ahol természetesen az oktatókat is kifigurázták - az ő jelenlétükben, hisz a műsor nekik is készült. Volt egy szervetlen kémiai számításokat tanító szeminárium vezetőnk, aki egy ZH után egyik csoporttársamat - aki jól írta meg a ZH-t - kihívta a táblához, mondja el, hogyan oldotta meg a feladatokat. Sanyi barátom laza kosaras mozdulataival felhintette a táblára a megoldást. Vizy Béla adjunktus ekkor megszólalt: Bocsásson meg, elvesztettem a fonalat! Mikulás-bulin értelemszerűen kapott egy gombolyag fonalat. Ezeken a poénokon nem sértődött meg senki, csak az, aki kimaradt belőle. Utána persze mindig diszkó volt hajnalig az egyetem hírhedt „E" épületében. A másik ilyen élmény a Veszprémi Egyetemi Napok, amelyek annyira híresek voltak, hogy az akkori MTV is egy órás filmet készített róla. Egy hétig tartott a korteskedés, amelynek a végén diákrektort kellett választani, majd utána még három napig zajlottak az egyetemi napok. Ebből természetesen a korteskedés volt a legjobb. Minden évfolyamnak volt egy diákrektor jelöltje, és mindent meg lehetett mozgatni a siker

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFAI

érdekében. Emlékszem, a szovjet katonazenekar is játszott a kollégium előtt (szovjet laktanya volt Veszprémben). Markó professzor, a Szerves Kémia tanszék akkori vezetője ,- most már akadémikus - gokarton száguldott le a Hóvirág utcából, versenyezve más oktatókkal. Közben a rendőrök leállították a buszközlekedést és egyéb forgalmat, hogy ne zavarják a versenyt. Vagy például Straub professzor, a Radiokémia Tanszék vezetője volt a mixer az éjjeli bárban amit az évfolyamunk szervezett. A filozófus adjunktusnő az orosz tanárnővel énekelt, művelettan tanárunk kísérte őket zongorán. Ilyen bulikra rá lehetett venni az oktatókat. Összességében tehát jó hangulatú, de kemény öt év volt, amit Veszprémben töltöttem.

Melyik volt a legjobb, illetve a legrosszabb vizsgája?

A marxista tárgyakat, mint például a filozófiát, sosem szerettem, így ezek a vizsgák nem tartoznak a legkedvesebb emlékeim közé. Ugyanígy, mivel a vegyészmérnököket az „üzem" felé terelték, rengeteg különböző gépüzemtan tárgyunk volt, amiket szintén nem igazán kedveltem; így a vizsgákat sem. Emlékezetes vizsgáim egyike talán szerves kémiából Markó professzornál volt; amikor bementem vizsgázni, a titkárnőjének éppen azt jelentette, hogy 2:1-re vezet (azaz eddig ketten buktak és egy hallgató ment át); nekem hál' Isten sikerült kiegyenlítenem az állást. Érdekesebb vizsgáim közé tartozik még felsőbb évfolyamról – amikor már külön szakosodni kellett és én a petrolkémiát választottam – a petrolkémiai-technológia vizsgám. A tárgyat két oktató tartotta, az egyik a tanszékvezető, Péchy Laci bácsi, a másik oktató, Kalló Dénes Pestről a minisztériumból járt le. Míg Ő naprakész technológiai leírásokkal jött, Laci bácsi az 50-es években megírt könyvből tanított. Mindkettőnél vizsgázni kellett. Először Kalló Dénesnél, a jegy borítékba került, majd irány Laci bácsi. Utolsóként kerültem hozzá délután négykor, így Ő is, én is fáradt voltam, „megegyeztünk" hogy UV–jegy ellenében visszamegyek. Visszamentem, de ekkor már csak Laci bácsinál kellett vizsgáznom; a felelet jól ment, minden kérdésére jól válaszoltam, Ő pedig elégedetten beírta az ötöst. Akkor eszébe jutott, hogy megkérdezze, milyen jegyet kaptam a másik vizsgáztatónál. Mondtam, hogy hármast; erre Ő: - Akkor bizony négyest kellene adnom, de hogyan javítsam ki? Tudod mit, az indexben itt van az ötös, de mi ketten tudjuk, hogy ez csak négyes!

Mi következett az Egyetem után? Hogy került kapcsolatba – az akkor még – POTE-val?

Teljesen véletlenül. Mire végeztem, már nem kerestek annyi vegyészmérnököt, elég nehéz volt elhelyezkedni (kivéve talán a radiológiai ágazaton végzetteket; akkor kezdett működni a paksi erőmű). Vissza jöttem Pécsre, bár tudtam, hogy ez a város nem éppen a vegyiparáról híres. Hazatérve a Mecseki Ércbányászati Vállalathoz kerültem, a Kísérleti Kutatási és Automatizálási Üzemben kaptam protekcióval szakmunkás állást,azzal az ígérettel, hogy mihelyst lesz diplomás hely, megkapom azt. Amikor a harmadik embert tették át üresen lévő státuszra és engem még mindig nem, akkor otthagytam őket; kerek 8 hónapot töltöttem így. Teljes véletlen folytán

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFAI

hallottam meg, hogy keresnek valakit valamilyen állásra a POTE Kémiai Intézetében (azt sem pontosan tudtam, hogy mire). A meghallgatáson derült ki, hogy nem diplomás állást kínálnak, hanem az egyik GYES-en lévő labor-asszisztens helyére keresnek valakit. Szabó Dezső professzor úr győzködött: maradjak, előbb-utóbb lesz megüresedő diplomás állás. Végül is itt maradtam és 1981 májusától itt dolgozom. A kutatómunka nem állt távol tőlem, hisz egyetemi éveim alatt Veszprémben a Szerves Kémia Tanszéken diákköröztem, a szakdolgozatom és diploma munkám is ott írtam, témavezetőm, Speier Gábor konferenciákra is elvitt.

Azóta folyamatosan itt dolgozott az Intézetben?

Az egyetemen igen, de nem mindig ebben az Intézetben. Mivel itt sem volt diplomás státusz, 3 évig asszisztensi munkakörben dolgoztam. Szabó professzor azonban már az első évben bevont az oktatásba, szeminárium illetve gyakorlatvezetőként. Hamarosan a kutatásba is érdemben bekapcsolódtam és ennek eredményeként 1984-ben műszaki doktori címet szereztem. Miután a kolléganő visszatért, a laboránsi helyem is megszűnt. Ekkor kerültem az I.sz. Belklinikára tudományos munkatársként. 1986-ban lett a Kémiai Intézetben státusz; akkor Szabolcs József professzor, aki a karotin munkacsoport akkori vezetője volt, hívott tanársegédnek és azóta már megszakítás nélkül itt dolgozom. Ezt követően 10 évig voltam tanársegéd, 5 évig adjunktus, 3 évig docens és ez év szeptemberétől egyetemi tanár. Remélem, hogy a következő 15 (vagy több) évben ez már így is marad.

Mely eredményre a legbüszkébb munkássága során?

Az egyik talán a piros paprikából izolált új trihidroxi-karotinoidok konfigurációjának bizonyítása. Sikerült az egyik legnagyobb tekintélyű karotinoid kémikust a svájci Eugster professzort (Karrer tanítványa) meggyőznünk, annak ellenére, hogy a mi javaslatunk az Ő elképzeléseivel ellentétes volt. Most újabb izgalmas kutatásunk folyik. Ma divatos téma, hogy mit eszünk. Mi azt vizsgáljuk, hogy mi történik a növényekben a karotinoidokkal, hogyha megfőzzük őket: lebomlanak-e; ha átalakulnak, akkor mivé, stb. Ma már széles körben ismert és vizsgált vegyület a lutein, amely minden zöld növényben megtalálható anyag, mivel a klorofill kísérő vegyülete. A lutein a zeaxantinnal együtt megtalálható a szemben, a sárga foltban. Megfigyelték továbbá, hogy az időskori macula degeneráció összefüggésbe hozható a lutein/zeaxantin mennyiségének csökkenésével. Így a megoldás a lutein pótlása, azaz a zöld növények fogyasztása. És itt jön a kérdés, hogy mit eszünk? Vizsgálatainkban először a sóska főzésekor figyeltük meg a benne lévő lutein átalakulását. Kiderült, hogy a lutein főzéskor átalakul epiluteinné (a lutein ?-végcsoportján lévő OH-csoport térállása változik meg). Ezt az átalakulást a sóskában lévő oxálsav segíti elő. Vizsgálataink szerint ugyanez történik a különböző savanyúságokban is az állás során , illetve a nagy mennyiségű savat tartalmazó növények főzésekor. Persze ezen kívül egyéb folyamatok is végbemennek (például vízkilépéssel anhidrolutein keletkezik).

Részt vett külföldi tanulmányi úton?

Nem voltam sokat külföldön. Ifjabb koromban, amikor mentem volna, az intézet vezetése nem küldött ki. Amikor meg mehettem volna, úgy éreztem, inkább itthon kell dolgoznom. Svájcban voltam 1994-ben két hónapot, a Berni Egyetem Szerves Kémia Tanszékén. Legutóbb pedig Tübingenben töltöttem két hetet a Szerves Kémiai Tanszéken. Nemzetközi konferenciák révén viszont sikerült már a világ sok szép részén járni, az ausztráliai Cairns-től kezdve az északi sarkkör közelében lévő Trondheimig.

Idén szeptemberben nevezték ki professzornak, illetve az Orvosi Kémiai és Biokémiai Intézet igazgatóhelyettesének és a kémia oktatásáért felelős tantárgyfelelősnek. Milyennek látja Ön a mostani oktatást?

Tavaly februárban védtem meg az akadémiai doktori értekezésemet, előtte habilitáltam. 23 éve oktatok az Intézetben. Amikor a Belklinikán

dolgoztam, vendégként akkor is visszajártam oktatni. 10 évig voltam a kémia tantárgyfelelőse az Egészségügyi Főiskola Dietetikus Szakán, hol másodállásban, hol óraadóként. Most, hogy Tóth professzor úr nyugdíjba vonult, az előzőek alapján kézenfekvő volt, hogy én legyek a tantárgyfelelős. Milyennek látom az oktatást? Sok minden változott ebben a tanévben: elkezdődött a német oktatás, lényegesen nagyobb létszámmal folytatódik az angol képzés, nagyobb az Intézet és a kollegák leterheltsége is. Az én feladatom az is, hogy a három területet összefogjam.

Ami a hallgatókat illeti, sajnos általános tendencia, hogy a hozzáállásuk egyre rosszabb és a hozott tudásuk is évről évre csökken. Az előadásokon a látogatottság nem túl nagy, (főleg zárthelyi írások idején) hiába próbálom szó szerint színessé tenni akár power point bemutatókkal, akár különböző animációkkal. Sajnos a hallgatók nem érzik, hogy a kémia ismerete nagyon sok későbbi tárgy megértéséhez is szükséges.

Terveznek-e illetve volt-e valamilyen változtatást mostanában a kémia oktatásában?

Ebben a tanévben átszerveztük a kémia oktatását. A második féléves szemináriumokat áthoztuk első félévre. A tavalyi tanévben bevezettük az írásbeli kollokviumot, amelyből 6-7 alkalmat biztosítunk a hallgatóknak egy vizsgaidőszak során. Kicsit hasonlít a biokémiai vizsga felépítéséhez: kb. 30, nem túl bonyolult, gyorsan és egyszerűen megválaszolható kérdésből áll a vizsga. Jelenleg törjük a fejünket, hogy a szigorlatot is átalakítsuk-e írásbelivé vagy sem. Nem biztos, hogy szerencsés dolog lenne, de a helyzetet befolyásolja a vizsgáztatók leterheltsége, illetve a számítógépes vizsgára-jelentkezésből adódó problémák is. A kérdés még nem eldöntött. Ezen kívül a gyakorlatok anyagának a változtatása is felmerült, de egyenlőre az előadásanyagokkal vagyunk elfoglalva. Miután egy intézet a kémia és a biokémia, próbálunk a biokémiával jobban egyeztetni és a párhuzamos anyagrészeket egymást közt elosztani. Így többet tudunk foglalkozni az alap kémiai anyag megtanításával és kevesebbet a leíró biokémiával.

Mesélne valamit családjáról?

Nős vagyok, feleségemmel az intézetben ismerkedtem meg, akkor itt dolgozott, most egy általános iskolában matematikát és kémiát tanít. A lányom másodéves a közgazdaságin, fiam pedig harmadikos gimnazista a Leőwey Gimnáziumban.

Mit csinál, amikor nem dolgozik, mi a hobbija?

Valamikor gyermekkoromban sokat horgásztam a nagybátyámmal, aki nagy horgász volt. A horgászfelszerelését is rám hagyta, de szinte azóta sem volt időm használni. Régen rengeteget olvastam, sok könyvünk is van. Utóbbi időben az fáj a legjobban, hogy gyakorlatilag nem jut időm olvasásra sem. Csak a nyári szabadság alatt, amikor is könyvekkel felszerelve megpróbálok messzire elmenni az intézettől. Szeretem a 70-es évek rock zenéjét, amit mostanában újra hallgatok, illetve otthon néha ezt-azt barkácsolgatok. Azon szerencsések közé

FABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

tartozom, akik elmondhatják magukról, hogy a munkájuk a hobbijuk. Az az igazság, hogy nehezen tudok kikapcsolni, ha hazamegyek, akkor is vagy a kutatáson vagy az intézeten jár a fejem.

Elméleti oktatóként Ön szerint milyen a jó orvos?

Azt mondják, hogy az egyetem arra szolgál, hogyha az ember szembetalálja magát egy problémával tudja, hogy hová nyúljon és meg tudja azt oldani . Az orvosoknak ennél azért többre van szükségük, nagyobb lexikális tudással kell bírni, gyors döntési képességre van szükség, sokszor nincs idő utánamenni a dolgoknak. De hadd meséljek valamit belklinikus koromból. Akkoriban Jávor professzor volt a klinika igazgatója. Egy beteg került felvételre, akinek az epeköve beékelődött és az epéje nem ürült. A sebészek már nem mertek hozzányúlni a rossz állapota miatt. Ekkor Jávor professzor odajött hozzánk, vegyészekhez és azt mondta, hogy nemrég olvasott egy cikket, hogyha közvetlenül az epekőre rávezettek metil-tercier-butil étert, akkor az epekő feloldódott. Így, mivel mi vagyunk a vegyészek, állítsunk elő ilyen vegyületet. Mi elkészítettük a vegyületet, de ekkor kiderült, hogy a betegnek bilirubinos kőve van, és hogy a metil-tercier-butil éter csak a koleszterines epekövet oldja. A kő analízise során kiderült, hogy a metil-tercier-butil éterhez adott dimetil-szulfoxiddal (ami eretnekségnek számított) fel lehet oldani. Elkészítettük a keveréket, melyet alkalmazva a kő feloldódott és a menthetetlennek ítélt beteg kisebb májkárosodással megúszta a dolgot. Amit ezzel mondani akarok, az az, hogy Jávor professzor nem adta fel, hanem a legújabb közleményekből merített ötletet és így egy beteg életét meg tudta menteni (az eljárást mai laparoscopos technika mellett már nem alkalmazzák). Tehát szerintem az a jó orvos, - a számtalan egyéb nélkülözhetetlen tulajdonság mellett - aki folyamatosan tovább képezi magát. Másrészt, ha valamilyen problémával szembekerül, nem adja fel, hanem utánajár, és valamit megpróbál tenni a beteg érdekében.

Professzor úr, köszönöm szépen a beszélgetést. Sok sikert és jó egészséget kívánok munkájához!

Én köszönöm a kedves érdeklődést.

-Markó Lajos-

Egy rab megszökik a börtönből, ahol 15 évig volt fogvatartva. Nemsokára talál egy házat, ahová be is tör. Egy fiatal párt talál ott az ágyban. Kiszedi a fickót az ágyból, és a székhez kötözi, a nőt pedig az ágyhoz, és ahogy kötözés közben fölé hajol, megcsókolja a nyakát, azután felkel, és elmegy a fürdőszobába.
Amíg ott tartózkodik, a férj azt mondja a feleségének:
- Ez a fickó egy rab, láthatod a ruháján. Valószínüleg egy csomó időt töltött a börtönben, és évek óta nem látott nőt. Ha szexelni akar, ne állj ellen, ne panaszkodj, csak csináld amit mond neked. Ez az ember veszélyes ha bedühödik, megölhet bennünket. Légy erős, szeretlek!
A feleség erre azt mondja:
- Örülök, hogy így gondolod. Biztos, hogy nem látott nőt évek óta, de ő nem a nyakamat csókolta meg az előbb. Azt suttogta a fülembe, hogy nagyon szexinek talál téged, és azt kérdezte, hogy tartunk-e vazelint a fürdőszobában.
Légy erős drágám! Én is szeretlek...

A repülőgép viharba kerül, ide-oda dobálják a légörvények.
Az egyik női utas odafordul a szomszédjához, egy paphoz:
- Atyám! Ön mégiscsak Isten szolgája, nem tudna tenni valamit az érdekünkben?
- Lányom - mondja a pap -, sajnos én a marketing osztályon dolgozom, nem a menedzsmentben.

Egy férfi megszólít egy nőt az utcán:
- Mondja hölgyem, lefeküdne velem egymillió dollárért?
- Egymillió dollárért? Naná!
- És húsz dollárért?
- Na de uram! Mit gondol, mi vagyok én?
- Hogy ön micsoda, azt már megbeszéltük.
-Most már csak az áron vitatkozunk

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFAI

Dékáni Pályamunkák

2004. december 8-án, szerdán, 16 órai kezdettel, a Tudományos Diákkör Ünnepi Ülésén adták át a 2004. évi dékáni pályázat díjait. Az ünnepséget Dr. Sümegi Balázs dékán, Dr. Melegh Béla általános dékánhelyettes és Dr. Decsi Tamás TDK elnök nyitotta meg. A kiírt pályázatra összesen 41 munka érkezett. A bírálóbizottságok 3 hallgatót kiemelt I. Díjra, 10 hallgatót I. Díjra, 13 hallgatót II. Díjra, 8 hallgatót III. Díjra, és 7 hallgatót Dékáni Dicséretre javasoltak.

A kiemelt I. Díjhoz 15000 Ft, az I. Díjhoz 10000 Ft, a II. Díjhoz 7000 Ft, a III. Díjhoz 5000 Ft, a Dékáni Dicsérethez 2000 Ft pénzjutalom járt.

Kiemelt első díjban részesült:

Balogh András (III. évf., Orvosi Biológiai Intézet, témavezető: Dr. Pap Marianna)

Nagy Enikő (VI. évf., Gyermekklinika, témavezető: Prof. Dr. Molnár Dénes, Dr. Erhardt Éva)

Takács Ildikó (VI. évf. Sebészeti Klinika, témavezető: Prof. Dr. Wéber György)

I. díj:

Balogh Boglárka (VI. évf.), Börzsei Rita (IV. évf.), Czeiter Endre (VI. évf.), Farkas Boglárka (VI. évf.), Futó Katalin (VI. évf.), Járay Ákos (VI. évf.), Kaczor Norbert (VI. évf.), Kenyeres Péter (VI. évf.), Nyuschál Balázs (VI. évf.), Tálos Szilvia (V. évf.)

II. díj:

Avar Péter Ágoston (IV. évf. gyógyszerészhallgató), Bakó Péter (VI. évf.), Berta Boglárka (V. évf.), Csalló Bernadett (VI. évf.), Ezer Kinga (VI. évf.), Feiszt Zsófia (VI. évf.), Herrfurth Dóra (VI. évf.), Mándl Adél (VI. évf.), Péterfalvi Ágnes (VI. évf.), Márton Balázs (VI. évf.), Solymos Andor (VI. évf.), Savanya Márta (VI. évf.), Vastag László (VI. évf.)

III. díj:

Farkas Bálint (VI. évf.), Füredi Réka (VI. évf.), Szalontay Luca (IV. évf.), Szalay Csaba

FABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

(VI. évf.), Nagy Viktor (V. évf.), Molnár Andrea (VI. évf.), Papp Olivér (VI. évf), Ódor István (V. évf.)

Dékáni dicséretben részesült:
Aradi Dániel (VI. évf.), Bognár Zsuzsanna (VI. évf.), Domány Eszter (VI. évf.), Görcs Rita (VI. évf.), Grász Dénes (VI. évf.), Nagy Judit (VI. évf.), Takács Szandra (VI. évf.)

A díjak átadása után a kiemelt első díjas pályamunkák szerzői 10-10 percben bemutathatták pályázatukat. Elsőként Balogh András III. évfolyamos orvostanhallgató tartotta meg „A CREB transzkripciós faktor szerepe PC12 sejtek differenciációjában és túlélésében" című előadását. Ezután következett Nagy Enikő VI. évfolyamos orvostanhallgató „Elhízáshoz társuló zsírmáj gyermekkorban" című előadása. Végül Takács Ildikó VI. éves orvostanhallgató „A különböző pórusnagyságú, felszívódó és nem felszívódó anyagokkal fedett polypropylene hálók biológia viselkedésének vizsgálata." című előadása zárta a prezentációk sorát.

A díjazottaknak gratulálunk!

TDK iroda

A díjkiosztó záró akkordjaként Dr. Melegh Béla általános dékánhelyettes ünnepélyesen

átadta Dr. Decsi Tamás elnöknek a TDK rendelkezésére bocsátott irodahelyiség kulcsát. Az új irodát (vö. a mellékelt ábrával) a Mikrobiológiai Intézet hátsó, északi bejárata mellett jobbra nyíló folyosóról (melyről jobbra a III. és IV. Előadók alsó bejárata is nyílik) lehet megközelíteni.

A TDK vezetősége ezen az úton is köszönetét fejezi ki a rendelkezésére bocsátott helyiségért, mely a jövőben lehetővé teszi fogadóórák megszervezését, amikor is a TDK tagjai a tagsággal kapcsolatos ügyeiket intézhetik a hallgatói vezetőségen keresztül, és ahová szeretettel várunk minden TDK tagot, és külön örülünk az érdeklődő, remélhetőleg leendő tagoknak.

TDK közgyűlés

A dékáni pályamunkák díjkiosztó ünnepsége után a következő napirendi pont a TDK közgyűlés lett volna, de ez sajnos meghiúsult, ugyanis a jelenlevők elsöprő többsége kivonult a teremből, s a TDK jelenlegi vezetőségének tagjain kívül mindössze 2 hallgató volt jelen.

Ismételten szeretném felhívni mindenki figyelmét arra, hogy a TDK egy egyesület, melynek saját önkormányzata van, és amelynek minden TDK munkát végző hallgató tagjává válik. E tagság a jogokon és lehetőségeken túlmenően bizonyos kötelezettségeket is von maga után, mely utóbbiak között a közgyűlésen való megjelenés talán a legalapvetőbb. Az érdektelenség oka valószínűleg a közelgő vizsgaidőszak volt, viszont a TDK közgyűlés körülbelül 15, de

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFA

maximum 20 percet vett volna igénybe, amin senki tanulmányi előmenetele nem múlt volna. Az elmaradt (tisztújító) közgyűlésre várhatóan a 2005. február 10-12. között megrendezendő házi TDK konferencia egyik programjaként kerül sor, ahol egyéni jelölés alapján kerülnek megválasztásra a jövő tanév diák tisztviselői. Mindannyian jól tudjuk, hogy nagyszerű érzés TDK előadást tartani, azzal díjat nyerni, de ennek az anyagiakon túlmenően személyi feltételei is vannak, melyeket a TDK tagok közül kikerülő hallgatói vezetőségnek kell biztosítani. A TDK léte nem pusztán egyéni ambícióink megvalósítási lehetősége, hanem a diákköri tevékenység színvonalának és rangjának emelését, a lehetőségek megteremtését célzó közös egyetemi érdek. Ezért jó lenne, ha ezt a nem túl megterhelő, ugyanakkor elvárható feladatot a jövőben minden tag kötelességének érezné.

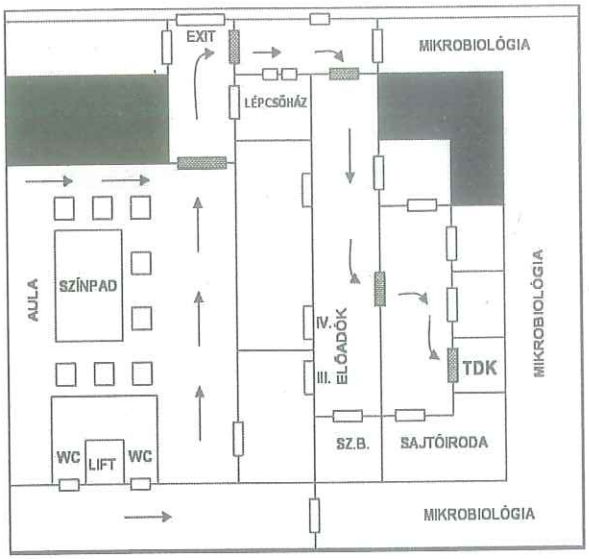

-Solymos Andor-
TDK Elnökség

Telefonközpont a pszichiátrián

Jó napot, üdvözlöm a pszichiátria gyorssegély szolgáltatásánál!

- Ha ön kényszerbeteg, nyomja meg az 1-es gombot többször.
- Ha ön kodependens, kérjen meg valakit, hogy nyomja meg ön helyett a 2-es gombot.
- Ha önnek több személyisége van, nyomják meg a 3-as, 4-es, 5-ös és 6-os gombokat.
- Ha ön paranoiás, tudjuk kicsoda ön, és mit akar. Maradjon a vonalban, amíg lenyomozzuk a hívás helyét!
- Ha ön skizofrén, nyomja meg a 7-es gombot, és hívását továbbítjuk az anyahajóra.
- Ha ön hallucinál, figyeljen jól, mert a hang megmondja, melyik számot nyomja meg.
- Ha ön mániákus-depressziós, mindegy milyen gombot nyom meg, úgysem fog válaszolni senki.
- Ha ön diszlexiás, nyomja meg a 969696969696969-et.
- Ha ön feszült, cseszegesse a kettőskereszt gombot, amíg munkatársunkat kapcsolják.
- Ha ön amnéziás, nyomja meg a 8-as gombot és diktálja be nevét, címét, telefonszámát és anyja leánykori nevét.
- Ha ön poszttraumás rendellenességben szenved, l-a-s-s-a-n és ó-v- a-t-o-s-a-n nyomja meg a 0 0 0-át.
- Ha rövidtávú memóriazavara van, nyomja meg a 9-es gombot.
- Ha rövidtávú memóriazavara van, nyomja meg a 9-es gombot.
- Ha rövidtávú memóriazavara van, nyomja meg a 9-es gombot.
- Ha ön kishitű, kérem, tegye le. Munkatársaink túl elfoglaltak ahhoz, hogy önnel traccsoljanak.
- Ha menopauzás, tegye le, kapcsolja be a ventillátort, feküdjön le és sírjon. Nem marad ez mindig így, ne féljen.
- Ha ön szőke, ne nyomjon semmilyen gombot, úgyis elrontaná.

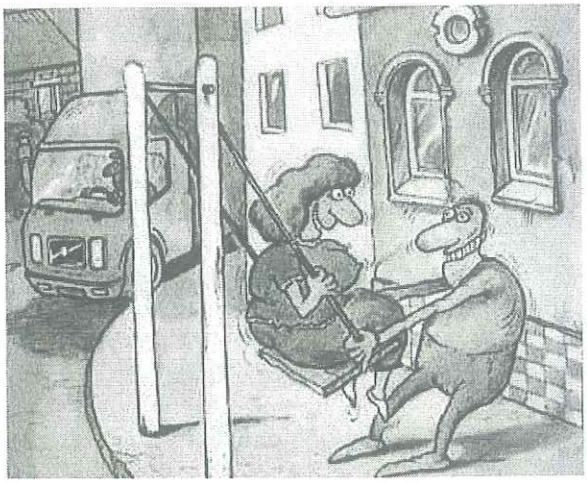

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

KÖZÉRDEKŰ

Pályázati Kiírás

Kari Szakmai Cseregyakorlat

Pályázhatnak:
PTE ÁOK ÁOSZ III. – V. éves hallgatói

Megpályázható országok:

Martin (Szlovákia) 1 hónap, 2 fő
Izhevsk (Oroszország) 1 hónap, 4 fő
Kolozsvár (Románia) 1 hónap, 4 fő

A pályázat tartalmazza:
- Kitöltött jelentkezési lap
- Motivációs levél
- Szakmai önéletrajz (lehetőleg amerikai típusú)
- Igazolások: az utolsó 4 félév index másolata, nyelvvizsga bizonyítvány, TDK (tagság, poszterek, cikkek, stb.), egyéb igazolások

Az elbírálás alapját a tanulmányi átlag, a tudományos tevékenység, a nyelvtudás valamint az egyéb szakmai és közösségi tevékenység képezi.

A pályázat beadásának helye:

PTE ÁOK Diákiroda (Szigeti út 12.)

Beadási határidő:

2005. március 11. 12:00

Pályázati Kiírás

Szakmai gyakorlat Mainz-ban (Németország)

Pályázhatnak: PTE ÁOK ÁOSZ III. – V. éves hallgatói

A gyakorlat időpontja: 2005. augusztus vagy szeptember

A gyakorlat időtartama: 1 hónap

A program vállalja az elszállásolást és a hallgatóknak 500 Euro zsebpénzt nyújt.

Feltétel a kielégítő német nyelvtudás.

A pályázat tartalmazza:
- Kitöltött jelentkezési lap
- Motivációs levél
- Szakmai önéletrajz (lehetőleg amerikai típusú)
- Igazolások: az utolsó 4 félév index másolata, nyelvvizsga bizonyítvány, TDK munka igazolása (tagság, poszterek, cikkek, stb.), egyéb igazolások

Az elbírálás alapját a tanulmányi átlag, a tudományos tevékenység, a nyelvtudás, valamint az egyéb szakmai és közösségi tevékenység képezi.

A pályázat beadásának helye: PTE ÁOK Diákiroda (Szigeti út 12. II. Em.)

Beadási határidő:

2005. március 11. 12:00

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFAI

A sanofi-aventis által támogatott Le PONT NEUF Alapítvány

Franciaországi ösztöndíj felhívása

szakorvosoknak és
frissen diplomázott orvosoknak,
végzős orvostanhallgatóknak

sanofi aventis

Az egészség a legfontosabb

A szakorvosok részére 4 hónapos, de 6 hónapra meghosszabbítható szakmai továbbképzésre ösztöndíjat hirdet.

Feltételek:
- 35 év alatti korhatár,
- orvosi diploma,
-részletes munkaterv, amelynek megvalósítására lehetséges egy párizsi közkórházban.

A munkatervnek orvosi jellegűnek kell lennie, a hazai egészségügyet kell szolgálnia és gyakorlatba is átültethetőnek kell lennie,
- korrekt francia nyelvtudás.

Orvosi egyetemre járó, végzős, vagy friss diplomával rendelkező orvosoknak 6 hetes szakma továbbképzésre - 2005. szeptember - október - ösztöndíjt hirdet.

Feltételek:
- az orvosi kar 5., illetve 6. évfolyamának hallgatója, vagy friss diplomás,
- korrekt francia nyelvtudás,
- egy párizsi kórházban megvalósítható pályázati munkaterv

Ösztöndíj jellege
- Az ösztöndíj fedezi a szállás, valamint a megélhetési költségeket. A "Le PONT NEUF" egyesület a biztosítás költségeit is magára vállalja.
- Az útiköltség és a betegbiztosítási összeg az ösztöndíjast terhelik.

Bírálóbizottság
Az ösztöndíjakról egy párizsi tudományos bizottság dönt 2005 májusában.

A pályázatnak az alábbi dokumentumokat kell tartalmaznia:
- megfelelően kitöltött és aláírt pályázati nyomtatványt (amelyet a Sanofi-Synthélabos orvoslátogatóktól, a Sanofi-Synthélabo Rt. Kommunikációs szervezetétől lehet igényelni, tel: 505-2232),
- önéletrajzot (francia nyelven), amelyben részletesen esik szó a tudományos tevékenységről,
- az orvosi diplomát, vagy oklevél másolatát, illetve más a szakképzettséget igazoló okiratot (hitelesített francia fordításban),
- magát a pályázatot, amelynek tartalmaznia kell a franciaországi gyakorlat pontos feladattervét (francia fordításban),
- ajánlólevelet munkahelyi, vagy egyetemi vezetőtől (angolul, vagy franciául),
- a fogadó kórházi osztály vezetőjének a levele (fakultatív)
- a Francia Nagykövetség által kiadott, a pályázó nyelvismeretét igazoló papírt,
- a kifogástalan egészségi állapotot igazoló egészségi bizonyítványt,
- 2 db. fényképet.

Kötelezettségek
- A gyakorlat befejezésekor átfogó beszámolót kell írni, amelyet el kell juttatni az Association "Le PONT NEUF" egyesülethez.
- A munkatervben végzett tevékenységről szóló esetleges publikációban meg kell említeni a "Le PONT NEUF" egyesület nevét.
- Részvétel az ösztöndíj-átadási ünnepségen és az azt követo sajtókonfrencián.

A pályázatok beadási határideje: 2005. március 15.

A pályázatokat a következő címre kell elküldeni:

Madame Sophie FOUACE - Association "Le PONT NEUF" 31, rue du Pont Neuf, 75001 Paris, France tél: (361) 01.42.21.06.93 – fax: (361) 01.40.28.06.62

e-mail: ass.pont.neuf@wanadoo.fr

FABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

A MEDICINA HALHATATLAN LEGENDÁI

A Reneszánsz Ember

„A játék olyan drog, amelyet nem követ másnaposság"

/Grastyán Endre/

Az egykori Pécsi Orvostudományi Egyetem, és a jelenlegi Orvostudományi Kar hírnevét nagyban köszönhette, illetve köszönheti legendás hírű oktatóinak, iskolateremtő egyéniségeinek, akiket jelenlegi oktatóink is szeretettel emlegetnek, és idéznek. Úgy gondolom, hogy kötelességünk ezen szellemóriások örökségének megismerése, és továbbadása, még akkor is, ha személyesen – viszonylag zsenge életkorunk okán – nem ismerhettük őket. Emlékük előtt való tisztelgésünk egyik útja, hogy többet megtudunk életpályájukról.

A fent említett híres professzori kar legendás tagja volt Grastyán Endre is, a neurofiziológia egyik legnagyobb alakja. Munkássága mérföldkő a modern agykutatás, a pszichológia, a magatartástudományok területén. Az 1950-es években jelentős eredményeket ért el az elektrofiziológiai és magatartáskutatási módszerek meghonosításában és továbbfejlesztésében. 1924. február 25-én született Őriszentpéteren, Vas megyében, az Őrség területén. Ez a tájegység az itt lakók évszázados, a határvédelemben, a kultúra, valamint a hagyományok őrzésében mutatott helytállásáról kapta nevét.

Szerény körülmények között született. Az elemi iskolát Zalaszentivánon illetve Szombathelyen, a gimnáziumot Sopronban végezte. Már ekkor kitűnt tehetségével, széleskörű természettudományos, irodalmi, zenei, filozófiai érdeklődésével. Gimnáziumi éveiben olyannyira elmerült Kant műveinek tanulmányozásában, hogy ez átmenetileg érdemjegyein is megmutatkozott. A vallás és a teológia iránti érdeklődés következményeként 1942-ben, miután leérettségizett, beiratkozott a pápai Református Teológiára. Itt olvasta Johan Huizinga, holland történésznek Homo Ludens (A játékos ember) című könyvét, mely életre szóló élményt jelentett számára, és meghatározta későbbi kutatásinak irányát is.

Mindig is jó szívvel emlékezett vissza a Pápán eltöltött időkre. Saját bevallása szerint, itt tanulta meg tisztelni az emberi tisztességet és türelmességet.

1945-ben Sopron bombázásakor édesapja életét vesztette, majd nem sokkal ezután, súlyos betegségben édesanyja is meghalt. Szülei halála, a háború borzalmai, valamint csillapíthatatlan tudásvágya eredményezték, hogy 1945-ben beiratkozott az Erzsébet Tudományegyetem Orvosi Karára, hogy majd orvosként gyógyító munkát folytathasson. Egyetemi évei alatt az első meghatározó élménye Lissák Kálmán, élettan professzor

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFA

előadása volt, mely olyan hatást gyakorolt rá, hogy már akkor elhatározta, a kutatói pályának szenteli életét. Lissák mellett már hallgatóként bekapcsolódhatott az aktív kutató és oktató munkába. Élete végéig hű maradt a pécsi Élettani Intézethez.

1953-ban vette feleségül Horváth Anna Máriát, egyetlen gyermekük, András 1954-ben született. 1958-ban nyerte el a kandidátusi, majd 1975-ben a tudományok doktora címet. Egyetemi tanárrá (professzorrá) 1977-ben nevezték ki. 1978. július 27-én, Lissák Kálmán nyugdíjba vonulásakor lett a POTE Élettani Intézetének igazgató professzora. 1982-ben, a szintén az intézetben működő MTA Idegélettani Kutatócsoport vezetését is átvette. Még ebben az évben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta.

A Prágai Egyetemen és a Szovjetunióban volt rövidebb, Marseille-ben és Párizsban (1957) valamint az Amerikai Egyesült Államokban (1959, 1971-72) hosszabb tanulmányúton. Tudományos eredményeit több mint 150 közlemény illetve monográfia őrzi. Több munkája – Lénárd professzort idézve – „citációs klasszikussá" vált.

Nemzetközi szinten is elismert eredményeket ért el munkatársaival az orientáció, a motiváció-megerősítés, illetve ezeknek a tanulással való szoros kapcsolatának vizsgálatában. Ezen eredmények új tanuláskoncepció kialakulásához vezettek. Tanulás-elmélete ma is egyetemen oktatott tananyag. Tisztázta, hogy a tanulás folyamata mindig valamilyen gátlás ideiglenes felfüggesztésével, illetve egy pozitív visszajelentés megjelenésével kapcsolatos. Mindig is – különösen pályája vége felé – foglalkoztatta a játék, ill. annak szerepe az agy magasabb rendű működésében, melyre tanuláselméletét is kiterjesztette. (Akadémiai székfoglalójának címe: A játék neurobiológiája). Ezen tanai közvetlenül alkalmazhatók a pedagógia számos elméleti és gyakorlati problémáira. Huizinga nyomán vallotta: „Minden kultúrcselekvésnek nélkülözhetetlen eleme a játék." „Játék közben olyan sajátos idegrendszeri állapotok keletkeznek, melyeket eddig senki sem vizsgált. Ilyen a fiziológiás eufória vagy ekszt ázis." – nyilatkozta egy 1984-ben vele készített interjúban.

A világon elsőként írta le a hippocampusnak a tanulásban betöltött szerepét. Grastyán szerint itt található az úgynevezett döntésközpont, ahol egymásra vetülnek a memóriában tárolt emlékek a pillanatnyi helyzettel. E döntésközpontban folyik a helyzet minősítése, azaz, hogy mit tekintsünk kellemesnek vagy rossznak, fenyegetőnek. Az e központba beáramló kémiai anyagok segítségével a minősítési folyamat áthangolható. Noradrenalin hatására az információt a hippocampus fontosabbnak minősíti, és akár már kisebb inger is nagyobb, akár maximális választ hoz létre. Szerotonin hatására azonban az élmény érzelmi minősítése változik meg.

Nemzetközi elismertségét tükrözi az is, hogy 1974-ben az Encyclopedia Britannica szerkesztősége az Emotions című fejezet megírására őt kérte fel.

Páratlan irodalmi és történelmi műveltséggel rendelkezett, leírhatatlanul sokoldalú ember volt. Katasztrofálisnak tartotta a reál és a humán műveltség közötti mély szakadékot, vagyis azt, hogy ha egy természettudós nem ismeri például a görög mitológiát, akkor műveletlennek tartják, viszont egy irodalmár vagy egy társadalomtudós minden további nélkül megengedheti magának azt, hogy semmit ne ismerjen mindarról, amit az emberről a biológia tudománya tud vagy sejt. E véleményének nyíltan hangot is adott televíziós szereplései során.

Amerikából hozta haza a pécsi „négyszázágyas" klinikai tömb terveinek eredetijét, a rajzokat az inge alá csavarta, így csempészve át jó néhány határon. Ha kellett, hosszú, vékony ujjaival kitűnően zongorázott, vagy ha a társaság úgy kívánta népdalokat énekelt. Egyszer egy iráni diák megvádolta azzal, hogy semmit sem tud az ő hazájáról, meg az iszlámról. Erre leült vele beszélgetni, mire az iráni fiatalember kényszerűen vette tudomásul, hogy az általa megvádolt professzor bizonyos dolgokban százszorta tájékozottabb, mint ő, aki ebbe a kultúrába született bele. Nagyon szerette és tisztelte a megbízható tárgyakat. A tolla Parker, az órája Omega, az autója egy régi Mercedes volt. Azt mondta tanítványainak, hogy az ember lehetőleg mindig oda menjen, ahol a legtöbbet lehet tanulni a világról, és sose legyen többje, mint egy

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFA

bőrönd. És akit leköt a munkája vagy a hobbyja, az egy ponton túl szabad lehet: lényegtelenné válik számára a pénz. Szerénységét igazolja, hogy nem törekedett fényűző életre, akkor kapott új lakást, amikor a régit már-már életveszélyessé nyilvánították.

Fontosnak tartotta tehetséges fiatalok felkutatását és segítését. Lehetőséget adott, kiállításokat rendezett az általa tehetségesnek tartott író, zenélő, festő orvostanhallgatóknak.

Népszerűsége csúcsán, a hetvenes években előadásokat tartott a Magyar Televízió ismeretterjesztő műsoraiban, így szinte mindenki ismerte akkoriban. Kiváló előadásait közérthető módon tartotta, ezért valósággal rajongtak érte a hallgatók, és a televízió nézői. Ebben az időben történt, hogy egyik este betévedt egy közértbe pár perccel zárás előtt, ahol az eladólány morcosan fogadta a késői vendéget.

- Nem tetszik megismerni? – kérdezte a professzor.

- Miért, kicsoda maga? – válaszolt durván a hölgy.

- Én vagyok a vevő! – felelte.

Tragikusan fiatalon, 64 éves korában, súlyos betegségben hunyt el 1988. június 17-én. Halála előtt néhány hónappal vette át az akkori legmagasabb hazai kitüntetést, az Állami Díjat.

Tanszéki utódja tanítványa, Lénárd László lett, aki 1990. óta vezeti az intézet munkáját.

Vidám természete, az emberekkel való, humorral fűszerezett kedvessége, szerénysége, a tudománnyal és a medicinával szembeni alázata, vallásossága, a munka iránt érzett elkötelezett szeretete teszik Grastyán Endrét mindannyiunk számára követendő példaképpé.

Néhány éve tiszteletére díjat alapítottak Pécsett, melyet évente jeles tudósok kaphatnak meg munkájuk elismeréseként. Nevét őrzi továbbá a Grastyán Endre Szakkollégium.

Életútjának rövid ismertetését talán méltóképpen zárja egyik munkatársának róla szóló írásából vett részlete: „Grastyán Endrének hívták. Isten nyugosztalja? Nem, nem. Sokkal inkább: Isten éltesse; még az emlékét is!"

-Solymos Andor-
solymosa@medstud.pote.hu

Irodalom:

1. Dr. Lénárd László: Grastyán Endre élete és munkássága, Grastyán Endre emlékezete 2004.

2. Dr. Vereczkei Lajos: Grastyán Endre, a tudós és az ember, Grastyán Endre emlékezete 2004.

3. Anton Szvick írása (részlet), G.E. emlékezete, A'la Bamba 2002. április 7. oldal

---

Az öreg székely és a fia fát vág kint az erdőben.
Egyszercsak megszólal a fiú:
-Akkor viszlát Édesapám.
-Miért, mész valahova?
-Nem, csak maga fele dől a fa.

Az öreg székely és a fia fát vág kint az erdőben.
Egyszercsak megszólal a fiú:
-Akkor viszlát Édesapám.
-Miért, felém dől a fa?
-Nem, csak én megyek haza.

Az öreg székely és a fia fát vág kint az erdőben.
Egyszercsak megszólal a fiú:
-Akkor viszlát Édesapám.
-Miért, felém dől a fa?
-Igen, meg megyek is haza.

Az öreg székely és a fia fát vág kint az erdőben.
Egyszercsak megszólal a fiú:
-Édesapám! Maga felé dől a fa.
-És köszönni ki fog?

Az öreg székely és a fia fát vág kint az erdőben.
Egyszercsak megszólal a fiú:
-Akkor viszlát Édesapám.
-Miért, felém dől a fa?
-Ejj édesapám! Most aztán jól lelőtte a poént...

Két fa beszélget az erdőben, egyszercsak megszólal az egyik:
-Na, akkor viszlát.
-???
-Ledőlök egy kicsit. Megjött az öreg székely a fiával...;))

Thx To Andr

BEKÁVÉZVA

Az igazat megvallva, sohasem voltam igazán nagy kávés, de ilyenkor, vizsgaidőszak tájékán, mindig újra és újra rászokok ezen italra. Általában egyszerű koffeinforrásnak tekintem – az ok, amiért a kávét preferálom a koffeintablettával szemben, egyszerű időhúzás, hogy addig is elszakadjak az aktuális tanulnivaló elől. Ha ehhez egy „bűntársat" is sikerül találni, nagyon hangulatos reggeli, délutáni, esti, vagy akár éjszakai kis kávézások születhetnek ebből, ami után az ember tényleg egy kicsit feltöltődve megy vissza a tanulóba. Kettős haszon: egyrészt a sürgető koffein-igény kielégítése, másrészt az ember ezzel letudhatja az aznapi társas érintkezést.

De mi vezeti az embert arra, hogy valamikor a szorgalmi időszakban, egy olyan nap, amikor lazán délig durmolhatna, reggel (akkor inkább hajnalnak tűnt) háromnegyed nyolckor felkeljen, és lejjebb cammogjon a kollégiumban egy emeletet – egy kávéért? Az igazat megvallva, amikor Vacsesz barátom ezzel a megdöbbentő tervvel előállt azon az illusztris, Quake-lőporos estén, egy csöppet megdöbbenten néztem rá. Aztán mégis belementem, mert rájöttem, holnap jó lenne korán kelni, tanulni kell(ene)... és nem utolsó sorban Vacsesz egész különleges kávét ígért, ami még vonzóbbá tette a lehetőséget.

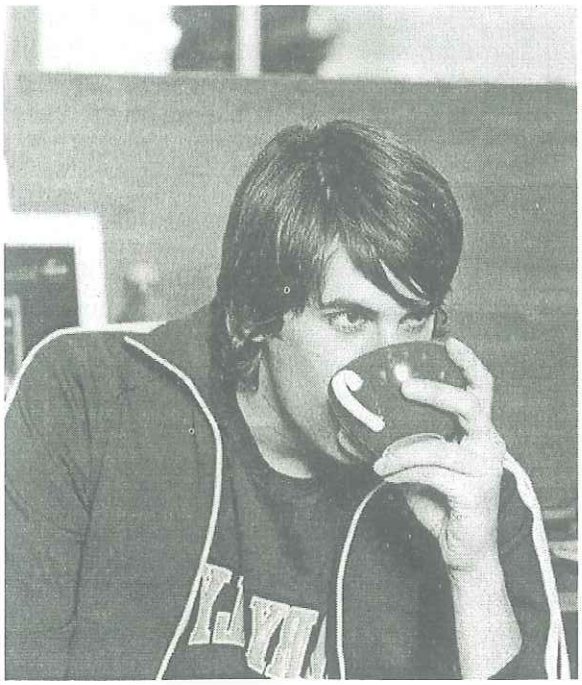

Bevallom, elég nehéz volt a felkelés – mint utólag kiderült, mindkét részről –, de sikeresen felébresztettük egymást, így semmi sem állta a beígért Vacskamati de Luxe kávé elkészültének útját. Most elég annyi, hogy nagyon finom volt, a Gastro oldalon úgyis bővebben olvashattok mindenféle-fajta különleges kávéról, ezt a feladatot meghagyom ínyenc barátomnak. Betettünk egy kis kellemes zenét, és egy kötetlen, kedélyes hangulatú, majd' órás beszélgetés lett az eredménye. Mi kell még a nap szebb indításához? Sok futtában megivott, gyenge reggeli presszókávé, álmos-morgós reggel jutott az eszembe, és kicsit elszégyelltem magam ott belül. Amúgy is mindenki panaszkodik, hogy nincs idő a barátainkra, hogy mennyire elfoglaltak vagyunk, pedig lehet időt szakítani egymásra. Nem lehet mindig, de akkor, amikor igazán kell, amikor megérzünk valamit abból, hogy most szüksége van a másiknak egy jó szóra, akkor biztos tudunk szakítani rá néhány percet. Legyen ez egy beszélgetés egy reggeli kávé mellett, a buszmegállóban, netán valamelyik gyakorlaton. Lehet, hogy ez így kicsit közhelynek tűnik, de ha átéled az ilyen percek varázsát, utána tényleg könnyebb visszatérni a hétköznapok őrlő sodrásába. Nem sokkal, csak annyira, hogy az élet több, mint elviselhető legyen.

Az viszont biztos, hogy az ilyen reggeli kávézásokat ezután sohasem hagyom ki...

-Metil-

AJÁNDÉK

"Csak az képes a lehetetlenre, aki a láthatatlant is látja."

Vizsgaidőszak. Gyomorgörcs. Talán nem megalapozatlanul feltételezek ok-okozati viszonyt a két fogalom közt. Néhány hétre megszűnik a külvilág, a naptár szó új értelmet nyer: nem január elejétől december végéig, nem hétfőtől vasárnapig, hanem vizsgától vizsgáig, a meglévőtől a meg nem lévőig. Úgy vélem, olvasóim közt szerencsések azon kevesek, akik nem értik, miről beszélek. A többiek bólogatnak és mosolyognak e sorokat olvasva. És persze emlékeznek azokra az éjszakákra, amikor szemüket lehunyva nem pihentető, békés álmok tengerén, hanem latin kifejezések, molekulák, betegségek sodrában találták magukat. Azokra a napokra, mikor káprázóan ragyogott a Nap, amikor elzárta a hazafelé vezető utat a méternyi magas hó – miről is beszélek? –, amikor a fej-nyak régiót ismételték, vagy amikor épp a non-steroid gyulladásgátlókat tanulták. Hogyne, így már emlékszel, igaz?

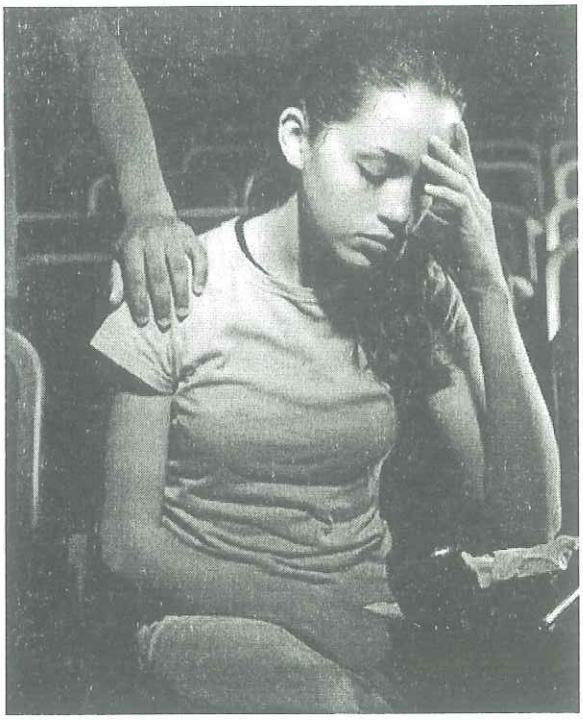

De ugyan, mi másra lehet gondolni ilyenkor? Ja, igen, tegnap telefonon beszéltél a testvéreddel: azt mondta, inkább mégis a jogot jelöli meg első helyen, ha be kell adni a jelentkezési lapot... De hogy is volt azokkal az aromatáz-gátlókkal? Nagyi azt mondta, rosszak lettek az eredményei, lehet, hogy műteni kell... – mit is mondtak? A basophil vagy az eosinophil granulocyták? – Akár Te is mondhattad volna, ugye?

De vajon néztél-e valaha haldokló szemébe? Nem a heves szívverésre gondolok, nem a patakokban folyó vérre, nem a kiáltásra: „Küzdj, míg élsz!"... Hanem a földöntúli bölcsességet árasztó, halovány szempár tekintetére, mely ezt mondja: „Ó, Te boldogtalan!"...

A sors úgy hozta, hogy megtapasztalhattam, milyen nővérnek lenni egy olyan osztályon, ahol sokan töltik életük utolsó napját. Eleinte nem értettem, ugyan honnan tudják megmondani, ha valaki meg fog halni? Laborértékekből, valamilyen képalkotó vagy fizikális vizsgálat alapján? Lassacskán rájöttem: egyszerűen csak tudjuk. Onnan, hogy érezzük. Mert emberek vagyunk. Mind.

Elsőnek ott volt A Lány. Ifjú. Gyönyörű. Imádják a barátai. Kisbabát szeretne. Tudja, hogy meg fog halni. Aztán jött A Fiú. Szemtelenül fiatal. Lázad. Remek a humora. Amikor harmadszor láttam, megriadtam attól, amit észrevettem: nagy szemeiből kiveszett a Fény. Nem álltam a tekintetét. Menekültem a kórteremből. Mintha bűnt követtem volna el: Szemtelen voltam, mert élni akartam.

Aztán a többiekre gondoltam. Azokra, akik most a vizsgaidőszakra készülnek. Már alig esznek, alszanak. Boldogtalanok! Hatalmas kincsek vannak a birtokukban, melyeket észre sem vesznek, egy pillantásra sem méltatnak. Mint a kristálypohárral játszó gyermek, aki

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFA

kacagva töri milliónyi apró darabra a poharat.

Kérded még, hogy mik ezek a kincsek? Egészség. Erő. Élni akarás. Megannyi álmod mind valóra válhat, nem kell hozzá más, csak Vágy..., Hit..., Elvárás... Ismerősen cseng, igaz? Sokszor hallottad már. Úgy gondoltad, közhely. Tán most is úgy gondolod. Nem baj. A döntés a kezedben van: Elfogadod-e a Neked szánt ajándékokat az Élettől. Nap mint nap tálcán kínálja őket, csak a kezedet kell értük nyújtanod.

Túl szépen hangzik? Lehet. Nem is kívánok Neked csillagokat, Napot, Holdat, csak azt kívánom, éld át:

Egy napon arra ébredsz, vizsgáznod kell. Hosszas vívódás után úgy döntesz, mégis kimerészkedsz az oltalmat adó paplan alól, és megpróbálod. Aztán az egyetemre érve megtudod, hogy a legszörnyűbb, gonoszabb, emberevőbb vizsgáztatóhoz kerültél, aki csak létezik a világon. Szólítanak. Bátortalanul átléped a küszöböt, majd a vizsgáztatóra nézel. Meglepve látod, hogy Rád mosolyog.

Mintha mindketten emberek volnátok. Magad sem érted: Könnyű léptekkel indulsz a katedra felé. Aztán elmosolyodsz: Igen, ma is ajándékot kaptál!

-sandi-

Tíz Szentencia

1. Érzelmeinkhez való viszonyunk az, ami leláncol, vagy felszabadít bennünket.

(Jack Kornfield)

2. Ahelyett, hogy engednénk, hogy érzelmeink magukkal ragadjanak és kelepcébe csaljanak, hagyjuk, hadd tűnjenek el, mint az ujjunkkal vízbe írt betű.

(Dilgo Khyentsé Rinpoché)

3. Amikor úgy érezzük, hogy elakadtunk és zűrzavar uralkodik körülöttünk, a legjobb hátrébb lépni egy kicsit, időt szánni a gondolkodásra, és emlékezetünkbe idézni a végcélt: valójában mitől leszünk boldogok? Aztán ezek alapján fogjuk újrafogalmazni, mi a legfontosabb számunkra.

(XIV. dalai láma)

4. Bátran szembe kell néznünk minden létezővel.

(Jack Kornfield)

5. Nincs semmi okos dolog, ami azt sugallná, hogy ne légy boldog.

(Arnaud Desjardins)

6. Nem élhettek örökké valaminek az oltalmában anélkül, hogy valaha is kockára tennétek bármit, és így a szellemiség kalandoraivá válnátok. Legyetek merészek! Legyetek a magatok módján bolondok, olyan bolondsággal, mely csak az emberek szemében bolondság, Isten szemében bölcsesség. Kockáztassatok, keressetek és keressetek még, keressetek mindenfelé, keressetek mindenféleképpen, ne hagyjatok ki egyetlen lehetőséget sem, amit a sors nyújt, és ne legyetek kicsinyesek, amikor az árról van szó.

(Arnaud Desjardinsl)

7. Szívünk a törés helyén is megerősödhet.

(Jack Kornfield)

8. Gyerekek, öregek, csavargók könnyen nevetnek szívből: nincs vesztenivalójuk, és keveset remélnek. A lemondásban benne van az egyszerűség, a mélységes béke fenséges zamata.

(Matthieu Ricard)

9. Ne zsúfoljátok tele lelketeket haszontalan gondolatokkal. Minek rágódni a múlton, elébe menni a jövőnek? Maradjatok a jelen pillanat egyszerűségében.

(Dilgo Khyentsé Rinpoché)

10. A probléma az, hogy azt gondoljátok, van időtök.

(Jack Kornfield)

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

MÚVI KRITIX

Big Fish

Melyiket szeretnéd hallani? Az igazat, vagy a szépet? Dönts! Mondom a szépet, talán úgy jobb, és elviselhetőbb. A Big Fish című film eszmeisége összefoglalható ebben a pár mondatban. Nem fogom eljátszani azt, hogy lelövöm a történetet, két dolog miatt sem. Egyik az, hogy a történet rettentően egyszerű, és nincs mit lelőni, ráadásul nagy betűkkel ott van kb. egy mondatban a DVD tokján, a másik, hogy a varázslatot Tim Burton, a rendező a képkockák közé csempészte be.

A béke filmje – talán ez is lehetne a másik jelző, ami megint csak nagyon találó, hiszen ennyire emberit sem látni manapság. A műfaj a realizmusban könyékig turkáló dogma, illetve a dokumentumfilmek gyökeres ellentéte, és egy

ember fantáziája által szőtt világban találjuk magunkat, ahol, bizony eléggé hihetetlen dolgok is megtörténnek.

Az autó pedig maradhat a nagy esőzés után a fa tetején. Mert az agy, ami rá van kényszerítve a szabadpiaci gondolkodásra, miközben az ország még mindig elmúlt évtizedeinek súlyától szenved (a realitásban itthon). Erre jön egy film és mutat erre egy kedves fikuszt. Miért ne lehetne a másik végéről nézni az eseményeket? Miért ne lehetne megpróbálni a földről elemelkedni? Talán csak az átlagember válasza a mérvadó: aki repülni szeretne, össze is zúzza magát. De erre sincs garancia.

Egészen biztos, hogy a legborzongatóbb belenézni egy boszorkány üvegszemébe, ami megmutatja, hogy múlunk el. – Áhhá! Szóval így fogok meghalni? – mondja vidáman a főszereplő. Ez a bátorság lebegi át a filmet végig: az élethez való bátorság, és az elmúláshoz való bátorság – ezennel világnézettől, vallástól, politikától függetlenül tálalva.

Edward Bloom, az extrémül növő fiatalember és az aranyhal kapcsolata végérvényesen rányomja bélyegét a körülötte élőkre. Azokra is, akik végignézik a történetet. Akár hisszük, akár nem, ennek a filmnek ott a helye azon a

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFA

listán, ahol a Remény Rabjai, a Memento és még pár hasonló, agyat, és szívet megdolgoztató film már elfoglalta a saját helyét. A 2003-as film csodálatos képi világáért egy nagyon híres maszkstúdió is felelős, akik mindent beleadtak – míg a Magyarországon elérhető DVD verzió csodás magyar szinkronnal is büszkélkedik, és nagyon hangulatos menüvel. A legnagyobb hal kifoghatatlan? Talán igen, talán nem! Az biztos, hogy kihagyhatatlan, leleményes remekmű, és emellett még szép is.

- rafi -

Kohn tanácsot szeretne kérni, és felhívja a rabbit. A rabbi a saját lakásán ad találkozót. Kohn kérdez:

- És hogyan jutok be?
- Dohány utca 12. Felszállsz a 323.-as buszra, a 2. megállónál leszállsz. Egy nagy, többemeletes villa, balra a buszmegállótól. Az ajtóban megállsz, a kapucsengőn beütöd az 52-es kódot a jobb könyököddel, aztán a 3-as gombot a bal könyököddel. Bejössz, és a liftben benyomod a bal könyököddel a 4-es gombot, aztán már itt is vagy.
- Jó, jó, de miért kell, hogy a könyökömmel nyomjam meg a gombokat? Miért nem jó, hogyha az ujjaimmal nyomom meg őket?
- Kohn, Kohn, tanácsot szeretnél nem? Csak nem jössz üres kézzel!

Professzor a hallgatókhoz:

- Az időutazásról szóló szemináriumot a múlt héten tartjuk...

Tanárnő az osztályhoz:
- Hányszor mondjam már, nincs olyan, hogy valaminek a "kisebbik fele", vagy "nagyobbik fele", azt úgy kell helyesen mondani, hogy valaminek a része... De hiába magyarázok itt nektek, amikor az osztály nagyobbik fele nem figyel!

A fiatal házaspár arról beszélget, hogy hány gyereket szeretnének.
- Én hármat szeretnék - mondja a feleség ábrándozva.
- Ugyan már, kettő éppen elég - mondja a férj. Ezen elkezdenek vitatkozni, a vita pedig odáig fajul, hogy a férj kijelenti:
- Márpedig és a második gyerek után sterilizáltatom magam!
- Remélem, a harmadik gyereket is úgy fogod szeretni, mint a sajátodat! - vágja rá a feleség.

Egy egyetemista az egyetem ebédlőjében le szeretett volna ülni egy üres helyre, egy oktató mellé, de az így szólt:

- Egy hattyú nem lehet barátja egy disznónak!
- Jó, akkor továbbrepülök-így a diák.
A tanár ezen vérig sértődött, és elhatározta, hogy a vizsgán elbuktatja. Így a legnehezebb kérdéseket adta fel neki. A diák azonban a dolgozatban parádés válaszokat adott. Ezért a tanár -hátha megbuktathatja még áldozatát- mindent eldöntő kérdést ad:
- Mész azt úton és találsz két zsákot, az egyikben arany, a másikban ész van. Melyiket választod?
- Az aranyat.
- Én sajnos, a másikat választanám, az értelemmel teli zsákot.
- Mindenki azt, ami neki hiányzik- vágja ki magát a diák.
A tanár majd megőrül, és azt írja a dolgozatra: "szamár".
A diák anélkül, hogy belenézne, fogja a dolgozatát és kimegy a teremből. Rövid idő múlva azonban visszatér, és visszateszi a tanár elé a dolgozatot, és így szól:
- Elnézést tanár úr, aláírta, de nem írt rá jegyet!

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

FÜLHÖZ SZÓLÓ AJÁNLATOK

Aqualung

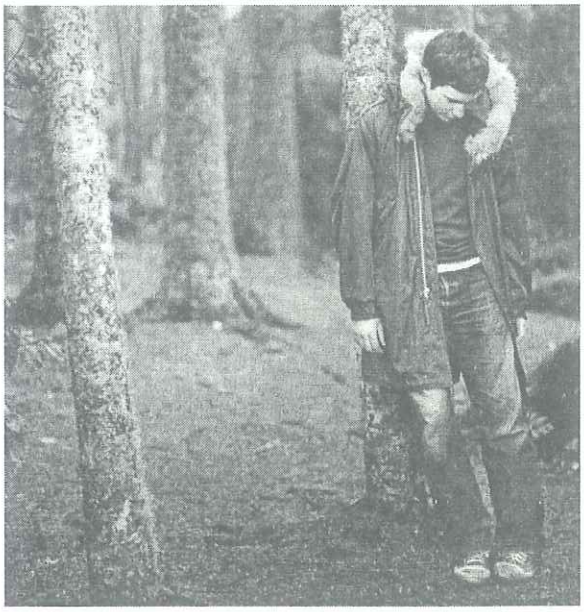

Matt Hales 1972-ben született Southamptonban. Már négy éves korában elkezdett játszani a zongorán, és már kiskorában megírta első dalait. A nyolcvanas években testvérével, Bennel dalokat írtak. 16 éves korában öszöntdíjasként Winchester-ben zeneszerzést tanult. Első szimfóniáját „Life Cycle" saját maga vezénylete. A komolyzene mellett megalakítja első együttesét is „ Da Fook Mo A Dib " néven. Sajnos a projekt nem volt túl sikeres ezért gyorsan fel is oszlott a csapat. 1990-ben Londonba költözik és a City University-n zenetanulmányait folyatja . A zeneszerzés mellett a BBC stúdiójában hangfelvételt is tanult. A klasszikus zenében nagy sikereket ért el az egyik művét a Royal Albert Hall-ban adták elő. Azonban popzenei ambíciói nem hagyták nyugodni és testvérével (Ben Hales), Stephen Cousins gitárossal illetve Matt Vincent dobossal megalakul a Gravel Monsters kiadójuk javaslatára RUTH-nak nevezik át magukat. 1995-ben jelenik meg az első és egyben utolsó albumuk Harrison címmel. 2001-ben újra kiadót váltanak és megint névváltás történik, ezúttal 45s néven 2 számot sikerült nekik összehozni a kiadó csődje miatt azonban végleg befellegzett a csapatnak. Ezután szólókarrierbe kezd Aqualung néven. 2002-ben a Volkswagen egyik reklámjához készített Strange And Beautyful meghozza neki az elismertséget. 2002-ben jelenik meg első albuma Aqualung címmel.

Zenei képzettségét jól fel lehet ismerni az albumon . Zongoralaphoz remekül illeszkedő gitárzene és néhol egy kis elektronika fűszerezi meg a számokat. Matt senkivel össze nem hasonlítható, fájdalommal teli hangja teszi különlegessé. Az ellentétes érzelmi világú zene mégis nyugtató hatású. Egy hangulatot tükröz az egész album, ami így válik teljessé. A stílusát legjobban jellemzi a „ Good Times Gonna Come", ami az én kedvenc számom. Feltétlenül hallgassátok meg!

2004-ben jelenik meg második albuma Still Life címmel. Az előző lemezhez hasonlóan ez is érzelmeket felkavaró, változatos stílusú. ,,Brighter Than Sunshine" a tavalyi év egyik legszebb szerelmes dala. Érdemes még meghallgatni az Easier To Lie és a Breaking My Heart című számokat. Ha kíváncsiak vagytok a zenére vagy videoklippekre, ajánlom a www.aqualung.net internetes oldalt, illetve csütörtök esténként 11 után a VIVA Eelektro Eeezy című műsorát.

-sZs-

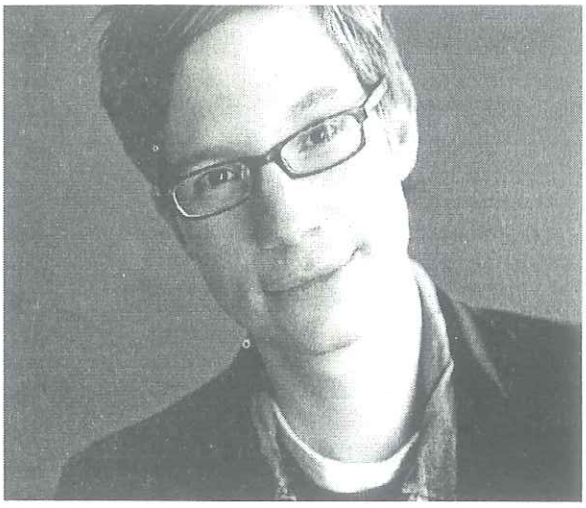

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFA

Yngwie J. Malmsteen

A minap láttam a szerkesztőségben egy internetes szavazás eredményeképp létrejött listát az úgymond legjobb gitárosokról, ahol sok illusztris úriember mellett (Ritchie Blackmore, Jimmy Page) ennek az ajánlónak a címszereplője, Yngwie J. Malmsteen is szerepelt. Persze az ilyen listák nem túl sokatmondóak, de tény, hogy Malmsteen tényleg a legjobbak közt van. Az, hogy valaki jó gitáros azonban még nem vezet rögtön oda, hogy jó zenét is csináljon; sok gitárhős művészete merül ki a dalok ugyan virtuóz, de teljesen öncélú és ezért felesleges szétszólózásában. Malmsteen szerencsére nem ebbe a fajtába tartozik, bár ahol kell,

elengedi a kezét egy kis (sokszor inkább nagy) virgázásra. A fickó titka az, hogy egyedi stílusa van, és nagyon jó dalokat tud írni.

Yngwie J. Malmsteen 1963. június 30-án született Stockholmban. Anyja kivételével egész családja zenész volt, így nem csoda, hogy mély hatással volt rá a klasszikus zene, különösen Bach, Vivaldi és Paganini. Aztán 1970-ben, Jimi Hendrix halála napján látott egy TV-műsort Hendrixről, és ezután csak a gitár létezett a számára. Hamar kialakult egyéni stílusa, ami forradalmian új megközelítést hozott a rock-gitározásba. Szólóit és egész gitárjátékát ugyanis teljesen átjárja a klasszikus zene hatása, legyen szó barokkos hangulatú balladákról, vagy villámgyors, kicsit Bach-ízű szólókról. Leírva ez elég furcsán hangzik, de ha az ember meghallgatja, azonnal felismeri és megszereti. Nem csoda, hogy stílusával egy egész irányzatot indított el, amit általában a hangzatos „neoklasszikus rock-gitározás" néven emlegetnek.

Az ismertséghez vezető út természetesen hosszú volt, Yngwie évekig hiába küldte demóit svéd lemeztársaságoknak, az ottaniak nem voltak vevők az efféle zenére. Valahogy egy demója kijutott Amerikába, ahol rögtön besorozták a Steeler nevű zenekarba. Az így szerzett hírnevet Malmsteen a saját szólózenekara megteremtésére használta fel, ami össze is jött neki, és 1983-ban kiadta az Yngwie J. Malmsteen's Rising Force című lemezt. Ezt azóta is a neoklasszikus rock alapműveként emlegetik. A sikeren felbuzdulva sorra jelentek meg az azóta szintén alapművé érett további lemezek, a Marching Out, a Trilogy, az Odessy, és az Eclipse. Az első öt lemezről egy remek válogatás is készült, The Yngwie Malmsteen Collection címmel, ami kiváló alapot nyújt a további ismerkedéshez. Malmsteen a '90-es években sem volt passzív, több lemezt is kiadott, bár ezeken túl nagy újítások nem voltak, kivéve talán az 1998-as keményebb, sötétebb hangulatú Facing The Animal lemezt. Beindultak a turnék is, elég híresek voltak például a Joe Satriani és Steve Vai társaságában többször is levezetett G3 koncertek. Sajnos Yngwie elég nehéz természetű emberke, úgyhogy bár nagyon tehetséges és jó nevű zenészeket vitt a zenekarába, mint például az énekes Jeff Scott Soto-t, vagy a szintén svéd billentyűmágus Jens Johanssont, előbb-utóbb kirúgta, majd hasonlóan tehetséges más zenészekre cserélte őket, akik elődeikhez hasonló sorsra jutottak... Ennek ellenére a minőségi, igényes muzsika minden Malmsteen korongon ott van, tagoktól függetlenül; legyen szó instrumentális nótának becézett 5 perces gitárszólóról, középkorias hangulatú balladákról, vagy nagyon hangulatos, fogós hard rock dalokról,

amelyek közepén persze mindig befigyel egy zseniális, klasszikus zene beütésű gitár- vagy billentyűszóló, esetleg közös gitár-billentyű ikerszóló.

Aki szereti a jó gitárzenéket, netán odavan az olyan neoklasszicista zenekarokért, mint a Blackmore's Night, a Rhapsody vagy a Stratovarius, vagy csak kíváncsi, hogyan is szólnak a klasszikus zenei fordulatok villanygitáron, mindenképp tegyen egy próbát Malmsteen-nal.

-Metil-

VERS MINDENKINEK

Boci boci tarka,
Se füle se farka,
Oda megyünk lakni,
Ahol tejet kapni.

A vers szerkezetileg egyértelműen két részre tagolható. Az első egységet az első és a második sor alkotja, a másodikat a harmadik és a negyedik sor. Ez már a rímképletből is világosan kiderül: A A B B.

A verset az teszi igazán nagy művé, hogy egyszerre tartalmaz személyes és általános igazságokat. Ezt már a felütésnél érzékelhetjük, a költő kétszer szólítja meg a bocit, és ezzel tudatja vélünk, hogy valójában nem egy, hanem két bociról van szó. Az egyik boci természetesen a költő, akinek szerelmi bánata van.

Feltűnő, hogy az első szerkezeti egységben egyáltalán nem találhatók meg az igék, már ez is a leülepedettség, elhagyatottság érzetét kelti bennünk. De ezt csak fokozzák a két sorban halmozottan előforduló oppozíciók. A két sor már önmagában is oppozíciót alkot (van egy boci, aki tarka, de nincsen se füle se farka, a 'füle' szó magashangrendűsége is éles ellentétben áll a 'farka' szó mely hangrendűségével, a 'tarka' szó pedig önmagában alkotja a legerősebb oppozíciót, hiszen egyszerre fehér és fekete.

Ennyi ellentét nem lehet véletlen, és nem is utalhat másra, mint a szerelem természetének kettősségére, ami Catullus óta minden jelentős szerelmes vers sajátja. Egy embert látunk magunk előtt, aki bár 'tarka', vagyis a költőiség minden szépségével, rútságával, örömével, bánatával fel van ruházva, mégis hiányérzete van. Ez a hiányérzet minden beteljesületlen szerelem sajátja, a kedvese nélkül a költő sem érzi teljes embernek magát, és ezt vetíti elénk nagyon találóan egy fületlen és farkatlan boci képében.

A második szerkezeti egységben csak fokozódik a magányosság és az üresség érzete. Itt jelenik meg a versben szereplő egyetlen ige, ez viszont annál kérlelhetetlenebbül, visszavonhatatlanabbul: 'megyünk'. Az egész verset átszövő kettősség itt is megtalálható, hiszen szó van egyszer a költő érzéseiről, amik egytől egyig elhagyják a költőt, aki már képtelen arra,

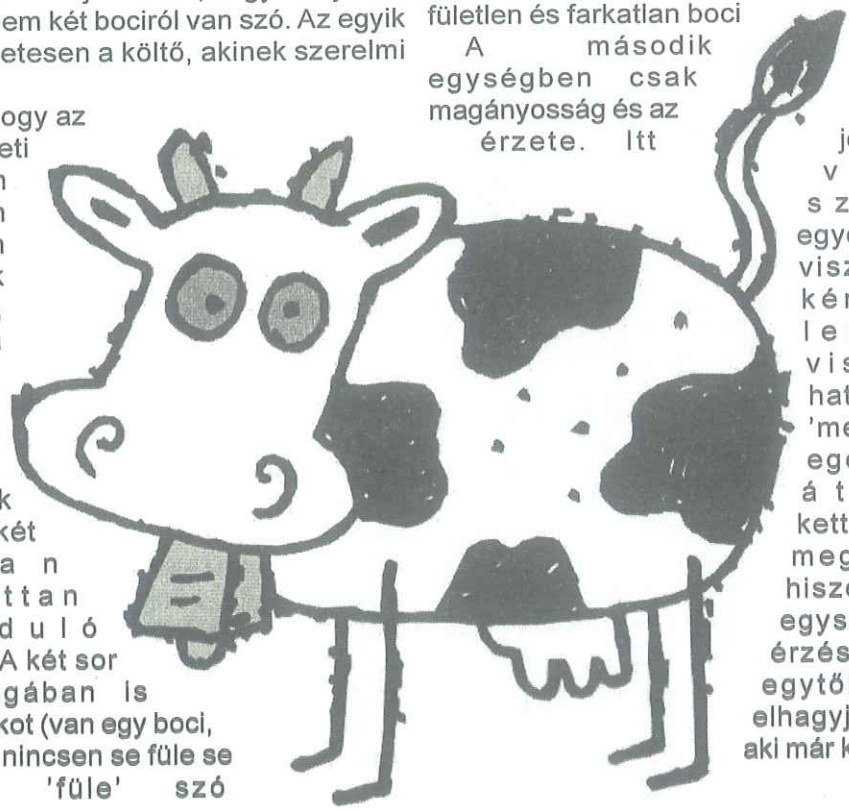

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFA!

hogy eltartsa őket, és elköltöznek valaki másba, aki még képes táplálni őket, vagy 'ahol tejet kapni', és szó van az egész szintén mind elpártoltak tőle, mivel szerelmi bánatában képtelen költeményeivel etetni őket.

A másik, az általános érvényű boci maga az élet. Itt az első szerkezeti egység (Boci boci tarka / Se füle se farka) azt jelenti: az élet sokszínű, de nincs semmi értelme. Felmerülhet a kérdés, vajon miért maradt el a 'de' kötőszó. Persze tisztában vagyunk azzal, hogy a költői nyelv állandóan tömörségre törekszik, de ebben az esetben másról is szó van. Nem teljesen egyértelmű ugyanis a 'de' szó használata.

Felfoghatjuk úgy is, hogy itt éppen arról van szó: az élet sokszínű MERT nincsen semmi értelme. Hiszen ahogy valami értelmet, célt kapna, máris sokkal egysíkúbb lenne, sok mindennek lecsökkenne a szerepe, esetleg teljesen értelmét vesztené, megsemmisülne. Ez egy újabb kettősség, amit a költő nem old fel, mindenki kedve szerint értelmezheti, de mindenesetre feltár egy olyan lehetőséget, hogy az élet értelme esetleg éppen az élet értelmetlenségében rejlik.

A második szerkezeti egység egyértelműen a fentiekben már említett 'megyünk' ige köré csoportosul. Ez a rész (Oda megyünk lakni / ahol tejet kapni) természetesen a halálra vonatkozik. Rendkívüli jelentősege van itt a többes szám első személynek, vagyis mi mindannyian 'megyünk', mi mindannyian meghalunk. Pontosan ez az, ami örökérvényűvé teszi a verset, hiszen a halál kérdése mindig foglalkoztatta az embereket, és ameddig lesznek emberek, mindig is foglalkoztatni fogja őket. A vers tehát örök problémát feszeget, és végül is arra jut, a halál az életnél egy nyugodtabb világot biztosít majd, 'ahol tejet kapni', tehát ahol nem kell megfejni az élet tehenét ahhoz, hogy boldogok lehessünk.

Itt tehát közvetve mégiscsak kiderül, mit tart a költő az élet igazi céljának: hogy fáradozva, olykor áldozatokat hozva végül is boldogok legyünk. Ez a vers mondanivalója, örök tanulsága, ami ebbe a játékos formába öntve olyan meggyőzően szakad ki a versből, hogy méltán sorolhatnánk ezt a költeményt a legmaradandóbb művészi alkotások közé.

Olvassuk el a verset még egyszer:

Boci boci tarka,
Se füle se farka,
Oda megyünk lakni,
Ahol tejet kapni.

Ugye milyen máskent szól most a vers, hogy a mélyére hatoltunk :-)

Gimnáziumi irodalom tanárom emlékére: magyar érettségi elégtelen.

- az olvasószerkesztő-

Pasi lerázó szövegek

- Elvigyelek?
- Nem olyannak nézel ki, mint aki elbírna.

- Kérsz egy italt?
- Komolyan gondolod, hogy a kapcsulatunk ennyire hosszú lesz?

- Tudod mi vagyok?
- Eunuch?

- Mit szólnál hozzá, ha a hajócskám a te kikötődben érne partot?
- Érdekes lenne, ugyanis nekem repülőterem van.

- Volt már dolgod valódi férfiakkal?
- Nem. És neked?

- Jó ez a szerkó, ami rajtad van.
- Igen. És rajtam is fog maradni.

- Szeretnélek újra látni.
- Majd küldök egy fényképet.

- Azt hiszem, nagyon boldoggá foglak tenni.
- Miért, máris elmész?

- Megcsókolhatlak?
- Persze. De vigyázz, meg ne égessen a cigarettám.

- Mit szólnál hozzá, ha megkérném a kezed?
- Semmit. Nem tudok egyszerre beszélni és nevetni.

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

ENGLISH PAGES

Leaving on the next plane out... ...and coming back on the last one

Although I was not in love, I was able to understand the content of a love song on one of the rainy afternoons when I was fed up with staying in my room and staring at the ceiling knowing that more than a hundred pages were waiting for me to absorb them. The more raindrops came down, the more I wished to "leave on the next plane out" as Celine Dion was expressing in her song. The thoughts that my family might be sitting around a table sharing Mom's dinner and laughing about the events of the day was as heartbreaking as Celine Dion missing her lover.

However, I had to collect all my power to get up and continue making my books "my best friends". It was best to turn down the music and not to put myself into any emotional situation. It was best to be a little bit of a good working machine. It was best only to feel the driving force behind my ambition. No thoughts about leaving on the next plane out—never again. It worked.

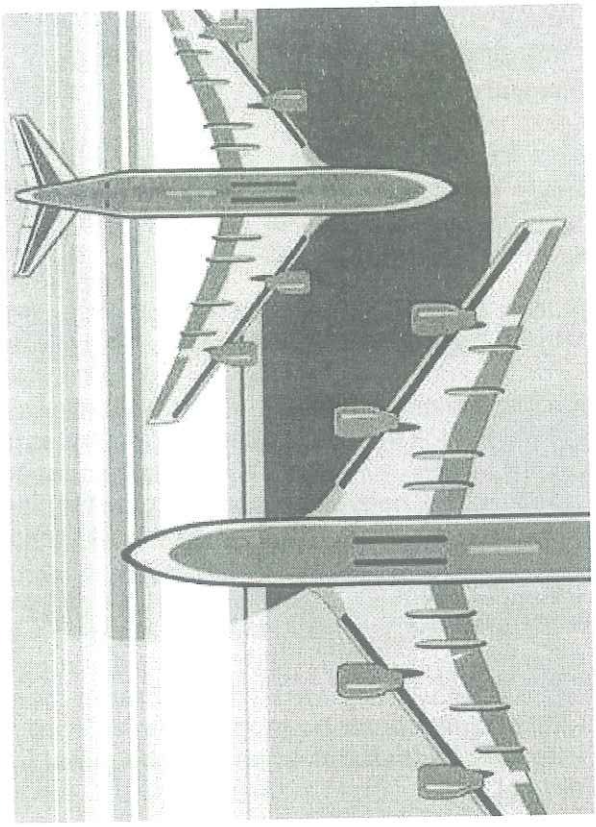

Who knew that the day of home coming would come sooner than I though it would? After passing some of the exams, the day before Christmas came. My flight was scheduled at 1:05 p.m. to fly out of Budapest and arrive in Dortmund in about two hours. Two hours was nothing compared to the never ending months. I counted the days, the hours, and the minutes. I imagined running down the stairs to a taxi that's waiting to take me to the train station.

The excitement of going home kept me awake the entire night. Fifteen minutes before my taxi came I fell asleep... and woke up so late that my train to Budapest was already gone. No "leaving on the next plane out"?

If I was not able to catch the early train to Budapest, I would not be able to get my flight. If I did not get on the plane I would not be in Germany for Christmas. No "leaving on the next plane out", again? No, that did not work. I never had the idea, but my mum suggested over phone to take a taxi to Budapest.

The next adventure was to convince the taxi driver to give me the ride for 30,000 and not for 50,000 Forints. I almost got a heart attack when the driver stopped in a gas station not only to get gas, but also to pump up the wheel. Then he wanted me to pay before we reached Budapest. In the next two hours I prayed to get to the capital of Hungary safe and punctually.

At the airport I was told that I was not the only one who came by taxi. Other German students had also overslept and missed the train. Of course, it was the greatest moment to embrace our families and to be treated as the most special family member for about four days, to eat the best food and to fall asleep easily. Of course, these days went by too quickly. Of course, I wished to go back on the

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFA

last plane. But even that did not make my crying on the way back better.

Now, I still hear the song about leaving on the next plane out while listening to the sound of the rain falling down my window.... ...and I am praying for a gentle wind to bring back the arms of families at home.

- Wu Yen-Ying-

According to the scholar, an internist knows everything and does nothing, a surgeon does everything and knows nothing, and a psychiatrist knows nothing and does nothing. Only a pathologist knows everything and does everything...too late.

A young woman went to her doctor complaining of pain.
"Where are you hurting?" asked the doctor."You have to help me, I hurt all over", said the woman.
"What do you mean, all over?" asked the doctor, "be a little more specific."
The woman touched her right knee with her index finger and yelled, "Ow, that hurts." Then she touched her left cheek and yelled again, "Ouch! That hurts, too." Then she touched her right earlobe, "Ow, even THAT hurts", she cried. The doctor checked her thoughtfully for a moment and told her his diagnosis, "You have a broken finger."

A lawyer was cross-examining the doctor about whether or not he had checked the pulse of the deceased before he signed the death certificate. "No," the doctor said. "I did not check his pulse." "And did you listen for a heartbeat?" asked the lawyer. "No I did not," the doctor said. "So," said the lawyer, "when you signed the death certificate, you had not taken steps to make sure he was dead." The doctor said, "Well, let me put it this way. The man's brain was in a jar on my desk but, for all I know, he could be out practicing law somewhere."

A man hasn't been feeling well, so he goes to his doctor for a complete checkup. Afterward, the doctor comes out with the results.
"I'm afraid I have some very bad news," the doctor says. "You're dying, and you don't have much time left."
"Oh, that's terrible!" says the man. "Give it to me straight, Doc. How long have I got?"
"Ten," the doctor says sadly.
"Ten?" the man asks. "Ten what? Months? Weeks? What?!"
"Nine..."

Five doctors went to on a duck hunt: a GP, a pediatrician, a psychiatrist, a surgeon, and a pathologist. After a while a bird came winging overhead, the GP raised his shogun but didn't shoot because he wasn't sure if it was a duck or not. The pediatrician also raised his gun, but then he wasn't sure if it was a male or female duck, so he didn't shoot. The psychiatrist raised his gun and then thought, I know that's a duck, but does the duck know it's a duck?" The surgeon was the only one who shot. Boom!! He blew it away. Then he turned to the pathologist and said, "Go see if that was a duck."

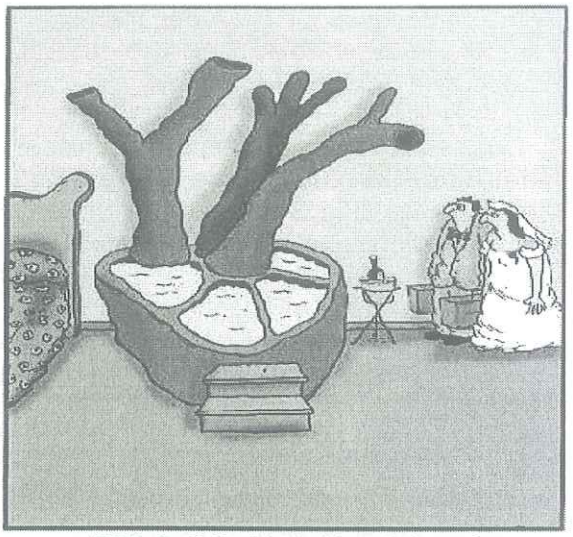

"This isn't the kind of heart-shaped Jacuzzi I had envisioned."

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFA

Die Milch in Butter umwandeln oder die Kunst, das erste Semester zu überstehen

Man sagt gewöhnlich, dass aller Anfang schwierig sei. Bei unserem Anfang vor fünf Monaten wurden wir wie Frösche in kalte Milch geworfen. Hilflos schwammen wir in der kalten Masse bis sich die Milch allmählich durch unser unermüdliches Zappeln in Butter umwandelte und wir den Boden unter den Füßen spürten.

Noch schwieriger fand ich den Anfang des Endes, als die Prüfungsberge einem die Sicht in die Zukunft versperrten. Gleichzeitig stieg die Angst vor seinen eigenen unzureichenden Fähigkeiten wie die Winterkälte, die zu der Zeit langsam in Pécs einkehrte, von den Zehen zur Nasenspitze hoch. Kein Jammern, kein Sich davor grauen und kein Selbstmitleid brachte uns den Rettungsring herbei. Es musste noch mehr als je zuvor gestrampelt werden, um nicht zu ertrinken. Während der Zeit wurden unsere Bücher Schlafkissen, auf denen wir regelmäßig einschlummerten. Wir wurden dazu aufgefordert, nicht nur aus unseren Büchern zu lernen, sondern auch auf die Zeit und unsere Kräfte aufzupassen. Wir wurden trainiert, aus Erschöpfung wieder Energie und aus Niederlagen Erfolge zu schaffen.

Doch selbst bei allen Bemühungen spielte jedes Mal das Glück eine riesige Rolle. Meistens war das Glück auf der Seite des Fleißigen. Manchmal hatte es auch Mitleid mit den völlig Unfähigen aber Willigen. Und manchmal bestrafte es sogar die Falschen. Als ich zum ersten Mal in Anatomie durchfiel, dachte ich, dass mein Glück mich einfach verlassen hatte. Doch heute weiß ich, dass das Glück ganz auf meiner Seite lag. Auch wenn ich zunächst zehn Packungen Taschentücher zum Heulen verbrauchte, vier Stunden am Telefon nach Deutschland hing und eine unruhige Nacht mit Prüfungsalpträumen verbrachte, hat mich Dr. Horváths „Nein, so geht das nicht" geweckt.

Erst ab diesem Zeitpunkt überwand ich den Ekel vor dem in Nase und Augen stechenden Formalingeruch, schaute über all meine Niedergeschlagenheit hinweg und fand Menschen, die an meinen Mut appellierten. Ich bereue es keineswegs, eine Woche länger in Pécs ausgehalten zu haben, da ich den Schatz an Erfahrungen mit mir selbst nicht missen möchte. Vor allen Dingen hat mich die Schließung meiner Wissenslücken enorm beruhigt. Mag sein, dass ich heute nur diese Zeilen schreibe, da mich mein „Ja, ich hab's gepackt" bei der zweiten Prüfung belohnte.

Doch diejenigen, denen das Überwinden der Hürden nicht so schnell gelang, werden an Stärke gewinnen und noch fähiger sein, sich gegen das Pech durchzusetzen. Außerdem beginnt für uns alle, unabhängig davon wie viele Prüfungen wir geschafft haben, wieder ein neues Zappeln in der kalten Milch. Hoffentlich ist die Milch dieses Mal etwas wärmer und hoffentlich sind wir mehr daran gewöhnt, die Milch in Butter umzuwandeln.

-Wu Yen-Ying-

Anima Sound System

Die Gruppe wurde 1993 in Szombathely durch Prieger Zsolt und Szabolcs begründet. ein und halb Jahre später schliess sich noch Németh Gergely an. Damit ist der Dreier erstanden, der seit der Begründung die Gruppe leitet. 1995 erschien ihr erstes Album "Shalom". Hier kann man schon die für Anima typischen Merkmale erkennen: roma und jüdische Volksmusik, Reggae Rythmen, ungewöhnliche Instrumentierung und die Vermischung der Musikkategorien. Ihr erster grosser Erfolg im Ausland hatten Sie bei dem SoundsFair Festival in Wien. Sie konnten als einzige osteuropäische Gruppe neben solchen Künstlern wie z.B. Krueder & Dorfmeister, Goldie, Nigthmares On Wax auftreten. Das nächste Album "Hungarian Astronaut", das auch in den USA erschien, ist eine interessante

Mischung aus ungarischer Volksmusik und psychedelischen Elementen. Es wurde eine neue Sängerin -Németh Judit -engagiert. Das darauf folgende Album "Anima" bringt den lang erwarteten Erfolg: der Song " 68 " war damals der meistgespielte Song in den ungarischen Radiosendern. Es folgten die Zusammenarbeit mit De-Phazz und Transglobal Underground . 2000 erschien das Album "Gipsy Sound Clash", eine Mischung aus Zigeunermusik und dub Technik. Die Gruppe hat eine markante politische Meinung. Sie haben z.B. die ungarische Hmyne überarbeitet, was den konservativen Politikern nicht ganz gerfiel. In einer anderen Maxi CD -der Coverversion von "Mariguana Cha-Cha"- kritisierten sie die Drogenpolitik der konservativen Regierung. In 2002 haben sie mit der "Asian Dub Foundation" einen antirassistisches Song „Elég Volt"

aufgenommen. 2003 haben sie an der Demonstration gegen den Irak Krieg teilgenommen. Sie sammelten Unterschriften für die schwul-lesbischen Rechte. Ihr neuestes Album "Aquanistan" erschien in 2003. Das Album spricht nicht nur die breite Masse an, sondern gefällt auch richtigen Musikkennern . Jetzt laufen die Arbeiten des neuen Albums schon mit einer neuen Sängerin.

Wenn ihr die Musik anhören möchet, dann kommt Montag nachmittags in den Computerraum.

Webseite: www.animasoundsystem.com

-sZs-

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

ÚJRA ITT A SÍSZEZON

Megint eljött sokunk számára az egyik legszebb sport, a síelés ideje. Aki elmegy síelni az valószínűleg, megérdemelten teszi azt, hiszen túl van a vizsgáin, és nyugodtan pihenhet. Igen, pihen, hisz ez a sport testileg, szellemileg felfrissít, sőt a szép táj lelkünket is megnyugtatja. Ezen kívül maradandó emlék is a téli vakáció.

Sajnos hazánkban nem találunk síparadicsomokat, ezért aki e sportot szeretné űzni, külföldre kell ellátogatnia, de nem kell sokat utaznia, mert szomszédos országaink többsége bővelkedik sípályákban. Újabban jól felszerelt, és jó minőségű sí centrumokkal találkozunk már Szlovákiában, Romániában és Horvátországban is, de a legjobb pályák még mindig Ausztriában, Olaszországban és Franciaországban vannak.

Ha a síelésről beszélünk, sajnos szót kell ejtsünk az anyagi vonzatáról is. Ez a sport meglehetősen költséges. Akár kezdők, akár haladók vagyunk, szükségünk van sílécre, kötésre, síbakancsra és botra. Ezeket az eszközöket kölcsönözhetjük is, de érdemesebb egyszer nagyobb összeget rászánni (kb. 90.000 Ft) és akkor évekig használhatjuk felszerelésünket. Ne feledkezzünk meg az öltözetről sem, ami szintén nem két forintba kerül. Kell sínadrág és kabát (kb.40.000-50.000 Ft), ezen kívül szükségünk lesz

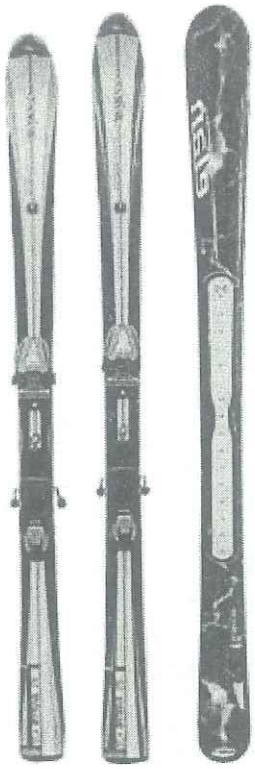

még kesztyűre, sapkára és szemüvegre is. Bizony ezek sem filléres dolgok. Ha a felszerelést és a ruhát beszereztük, már csak az utazást, szállást, síbérletet és ellátásunkat kell fizetnünk.

Mindezt a nagy kiadást feledteti velünk a síelés élménye. Nincs is annál jobb érzés, mikor szép nagy félköröket leírva siklunk le egy hegyről, közben agyunkat kikapcsoljuk és csak az élményre koncentrálunk vagy a tájban gyönyörködünk.

Ha megjött a kedvünk a síeléshez, interneten vagy utazási irodákban könnyen utána tudunk nézni különböző síutaknak. Véleményem szerint a csoportos utak szinte mindig jobbak, mint az egyéni szervezésűek, két alapvető ok miatt: 1. olcsóbbak, 2. hatalmas buli, főleg ha barátainkkal, csoport- vagy évfolyamtársainkkal tudunk elmenni. Szerencsére a HÖK az idén is szervezett túrát az olasz Dolomitokba. A tábor egy hétig tartott, a szállás nagyon szép környezetben, a Molvenó-tó partján, Molvenóban volt. A szállástól 4 km-re egy 50 km-es pályarendszer található, ahol mindenki tudásának megfelelően választhatott a zöld, piros, kék és fekete pályák közül. További extrákat is igénybe lehetett venni, mint a korcsolyapálya vagy az uszoda.

Remélem minél többen kedvet kaptatok a síeléshez. Akik már voltak azok tudják, milyen szép sport is ez, azok pedig, akik most mennek először, rá fognak jönni, hogy mit hagytak ki eddig.

-Mocan-

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFA

GASTRO OLDAL

Egy kis kávészünet

Kávézni sokféleképpen lehet. Nem arra a lélektelen feketét a fejbe döntök állapotra gondolok, amit sokan folytatnak vizsgaidőszak idején, amikor a delikvensek szinte minőségtől függetlenül öntik magukba a kesernyés italt, várva a koffein élénkítő hatását. A kávézás magában rejti egy szertartás lehetőségét, amikor a barátainkkal kikapcsolunk néhány percre. Ez egy biztos pont a monoton ismétlődő, lélektelen napokban. Érdemes tehát megállni kicsit, gondosan előkészíteni a kávéfőzőt, türelmesen megvárni a kotyogó hangot, aztán elővenni a kedvenc csészéket/bögréket, kellemes zenét varázsolni a lejátszóba és élvezni a finom ízeket. Nem túl szerencsés, ha pont ezen a szenvedélyen akarunk spórolni, hiszen az olcsó húsnak híg a leve alapon, akkor jobb, ha koffeintablettára költünk.

Még mielőtt kínálnék néhány trükköt, melyekkel feldobhatjuk az amúgy is ízletes kávénkat, nézzük meg, hogy milyen út is vezet(ett) a kávéültetvényektől a gőzölgő csészéig, beleértve a felfedezés ködbe vesző pillanatait is.

A Kávé felfedezése

Nem lehet pontosan tudni, hogy ki fedezte fel a kávé növény hatását és főzött először italt a kávészemekből. A kávé eredetéről kétféle legenda ismert. Az első egy Phazes nevű arab orvostól származik, aki 900-ban a kávét orvosságként említette. A másik történet egy pásztorról szól. A legenda szerint élt Etiópiában (kb. Kr.e. 300-ból) egy Káldi nevű kecskepásztor, aki észrevette, hogy a kecskék bizonyos piros bogyók legelése után egészen estig rendkívül aktívvá váltak. Ő maga is megkóstolta a bogyókat, és ugyanazt a hatást tapasztalta. Elmondta ezt a közeli apátságban élő szerzeteseknek, akik szintén elkezdték a bogyókat enni, hogy az esti ima során sokáig fenn tudjanak maradni. A szerzetesek véletlenül rájöttek, hogy ha a megpörkölik a bogyókat, és italt főznek belőle, akkor ugyanazt a hatást érik el, de az íze messze finomabb.

Hogyan terjedt el a kávé az egész világon?

A kávét először Jemenben kezdték el termeszteni, ahol teraszos gazdálkodást folytattak. A kávézás szokását mohamedán zarándokok vitték magukkal Mekkába és Medinába menet, innen terjedt tovább a kávé fogyasztása az egész Közel-Keletre. Később a kávétermesztés továbbterjedt Arábiába és Egyiptomba, ahol a kávé (vagy "Kahweh") fogyasztása hamarosan mindennapi szokássá vált.

Csak a XVII. század elejétől kezdték a kávét megismerni Európában, de népszerűsége gyorsan növekedett. Kávéházak épültek Olaszországban, Nagy Britanniában, Hollandiában, Franciaországban és Németországban. A XVIII. század elején a hollandok kávéültetvényeket létesítettek Indonéziában, és a franciák elvittek néhány ültetvényt Martiniquera, míg a spanyolok a Karib tenger térségében Közép Amerikában és Brazíliában kezdtek kávét termeszteni.

FABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFA

Miből készül a kávé?

A kávét a Kelet-Afrikában, Közép- és Dél-Amerikában, a Karib-szigeteken és Új-Guineában termelt Coffea arabica és a Nyugat-Afrikából vagy Indonéziából származó Coffea robusta magjából, a babkávéból készítik pörköléssel. A Coffea arabica íze erősebb, de pörköléssel és keverékekkel változtatnak rajta. A Coffea robusta jobban alkalmazkodik a meleg, nedves éghajlathoz, és kevésbé támadják meg a kártevők.

Hogyan készül az instant kávé?

A kávészemekből a pörkölés után gőzzel és meleg vízzel kivonják az oldható anyagokat. Az oldatokat betöményítik, majd fagyasztva szárítják. Ebben az utóbbi folyamatban a vizet nagy vákuum alatt távolítják el a fagyott oldatból. A maradék a szilárd kávékivonat. A kávé ízesítőanyagait még a vízgőzös kezelés előtt kivonják és félreteszik. Mielőtt a kávét – oxigénmentes légkörben, nitrogén vagy szén-dioxid alatt – becsomagolnák, az ízesítőanyagokat újra a kávéhoz adják.

Mi adja a kávé ízét?

A 2-furil-metántiol és a hasonló vegyületek, amelyek a pörkölés alatt is a kávéban maradnak.

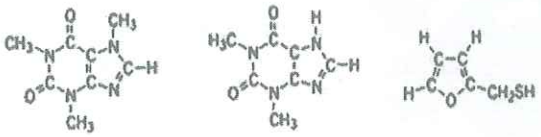

A koffein, a teofillin és a 2-furil-metántiol szerkezetének vázlata

Mi történik őrléskor?

A kávé elkészítéséhez a babszemeket gondosan meg kell darálni. Míg korábban a fogyasztók ezt saját maguk végezték, mára a kávék jelentős része őrölten kerül a boltokba. A kávé őrlését nagy teljesítményű ipari malmok végzik, melyek többlépcsős őrlési folyamat során képesek a kávét egyenletesen felaprítani anélkül, hogy porszerű szemcsék képződjenek. Az őrlőhengereket munka közben folyamatosan hűtik, hogy elkerüljék a felmelegedést, ezzel is óva a kávé aromáját.

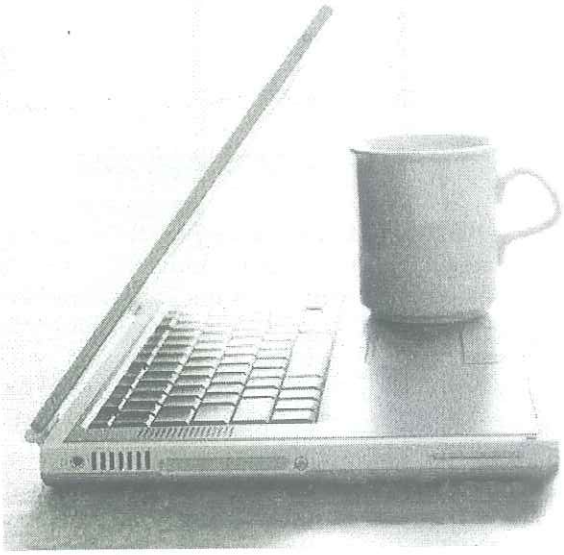

Hogyan történik a pörkölés?

Attól függően, hogy milyen az elérni kívánt kávéíz, a pörkölés intenzitása, azaz a pörkölés foka és sebessége különböző lehet. A pörkölést kávépörkölő gépek végzik, melyek rövid időn belül hatalmas hőt képesek átadni a kávészemeknek. A pörkölésre általánosan jellemző, hogy a kávéban található szénhidrátokból hirtelen nagy mennyiségű szén-dioxidot szabadít fel. Ennek hatására a babszemben hatalmas feszültség keletkezik, és jelentősen megduzzad. Színe és súlya mellett keménysége is megváltozik a kávébabszemnek, és merevvé válik. Ekkor alakulnak ki a kávéra jellemző íz- és aromakomponensek is. Pörkölés után a kávét gyorsan lehűtik, hogy megakadályozzák a túlpörkölést. Az eljárás végére a kávé súlyának mintegy 12-15%-át elveszti, ami megfelel a nyerskávé nedvességtartalmának.

Mi a helyzet a kávéval manapság?

Ma Brazília a világ legnagyobb kávétermelője, amelyet Vietnam, Kolumbia és Indonézia követ a sorban. Sok más kávétermelő ország is van, de azok termelési volumene jelentősen kisebb. A világ minden táján isznak az emberek kávét. Számos recept és még több szertartás kapcsolódik hozzá, és szinte mindenki ismeri! Becslések szerint világszerte

több mint húszmillió ember végez a kávéval kapcsolatban lévő munkát.

Szubjektív...

Nagyon sok információt tudnék még írni a kávéról, hiszen e témában sokat és sokan írtak. Akit nem elégített ki a fenti néhány bekezdés, az látogasson el a www.kave.lap.hu internetes oldalra, melyen kedvére szemezgethet.

Kísérletező kedvem a kávézás terén is megmutatkozik: azon vagyok, hogy néhány apró trükkel feldobjam az italt, és esetenként különféle hangulatokkal házasítsam az alapízt. Ezek közül a kipróbált kompozíciók közül rögzítek néhányat papírra, hogy esetleg másokat is rafinériák bevezetésére ösztönözzek. Mindenkinek jó kávészünetet kívánok!

Szimpla fahéjas fekete:

Egészen egyszerű, mert csupán annyi a dolgod, hogy az őrölt kávé adagolásakor két réteg közé őrölt fahéjat rétegezel, annyit, amennyit ízlésed kíván. Aztán mehet is a tűzhelyre. Aki szereti a fahéjat, annak örömet fog okozni a gőzben megbújó fahéjaroma...

Egy kellemes tejeskávé:

Elkészíted az alap feketét, mely akár lehet a fent említett fahéjas is. Aztán felöntöd egy-két deciliter tejjel, és ha úgy szereted, akkor cukrot adsz hozzá. Ezzel a kávéval harmonizál a méz is, amit natúr feketéhez nem ajánlok, mert savanykás íz kerekedik belőle. Nem árt a tejet előre felmelegíteni, mert nincs kiábrándítóbb egy langyos tejeskávénál.

A duplán fekete:

Már-már démoni kísértés, amikor a kávéba egy-két szeletke étcsokoládé is kerül. Nem árt apróra tördelni, mert akkor könnyebben feloldódik. A csésze alján mindig marad némi csokoládé, amit a végén vidáman ki lehet kanalazni. Természetesen újabb kombinációs lehetőség is nyílik, tejjel és mézzel.

Angol mokka:

A legújabb receptem, amire egy internetes oldalon találtam rá: a frissen lefőzött feketekávéhoz hozzáadok egy tojás sárgát és némi cukrot. Tudom, elsőre kicsit bizarrul hangzik, de nekem nagyon ízlik. A tojást, felhasználás előtt nem árt egy pohár melegvízbe tenni néhány percre, mert így nem hűti le a forró kávét, és a salmonellák is elmenekülnek:) (azt nem sikerült kiderítenem, hogy miért pont ilyen néven híresült el)

Egy klasszikus habos kávé:

A közelmúltban jártam egy áruházban, ahol verhetetlen áron kínálták a tejhabosítót. Engedtem a kísértésnek, aztán otthon örömmel konstatáltam, hogy működik! A forró tejet felhabosítom, felöntöm a szintén forró, friss kávéval, és már lehet is szervírozni...

Vacskamati de Luxe:

Az egész alapja egy fahéjas fekete, aztán ezt nyakon öntöm körülbelül két deciliter forró tejjel, dobok bele étcsokoládét, egy kávéskanál mézet, és alaposan elkeverem. Ezt követően megkoronázom tejszínhabbal, aminek a tetejére szórok egy kevés fahéjat vagy reszelt csokoládét. Tudom, egy abszolút kalóriabomba, de eddig még senki sem tudott ellenállni...

-dijó-
j.vancsodi@freemail.hu

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA

MEGKÉRDEZTÜK OLVASÓINKAT!

A mostani számtól egy új cikksorozatot szeretnék indítani, amelyben hallgatókat kérdezek az aktuális problémákról, eseményekről és ők elmondják véleményüket. A mostani számban csak első évfolyamos hallgatókat kérdezek: eddigi tapasztalataikról, az egyetemről, a pécsi életről.

Somogyi Dániel I. évfolyam FOSZ

Hogy tetszik az egyetem?

Nagyon tetszik az egész, az egyetemi légkör, és az oktatással is meg vagyok elégedve.

Sikerült-e beilleszkedned?

Úgy érzem megtaláltam azokat az embereket, akik hasonlóan gondolkoznak, mint én, szerintem egy jó baráti társaság alakult ki, jól érzem magam itt az egyetemen.

Mennyire számíthatsz az idősebbekre?

Ha korrektül viselkedünk, szerintem teljes mértékben számíthatunk a segítségükre. Én még nem csalódtam, sőt...

A bulizás mennyire összeegyeztethető az egyetemista léttel, a tanulással?

Szerintem a bulizás hozzátartozik az egyetemi élethez, eddig egész jó bulikon vettem részt. Szeretem azokat az embereket, akikkel le lehet ülni egy jót beszélgetni, és jól tudnak bulizni. Úgy érzem itt elég sok ilyen „bajtársam"? van a koliban. Azért vigyázni kell, hogy nehogy az egész a tanulás rovására menjen.

Milyen volt az első vizsgaidőszakod? Milyen tapasztalataid vannak?

Igazából nem voltak komolyabb problémáim a vizsgáimmal, persze tudom, hogy később nehezebbek következnek, most elkezdődött a ráhangolódás.

Mennyire tartasz a második félévtől?

Valószínűleg sokkal keményebb lesz, és többet kell tanulni, de igazából ezért jöttem erre az egyetemre, hogy tanuljak...

Fömötör Zita I. évfolyam GYOSZ

Mennyire változtatta meg az egyetem az életed?

Sokat változtatott rajtam az egyetem. Megpróbálom magam elintézni azokat a problémáimat , amelyekben eddig szüleim segítettek. Sokat komolyodtam.

Mennyivel kell többet tanulni, mint a gimnáziumban?

Szerintem nem kell sokkal többet tanulni csak meg kell próbálni kiemelni a lényeget.

Mennyire sikerült betartanod azt, hogy napról-napra tanulj?

Eleinte megpróbáltam minden nap felkészülni, de rájöttem, hogy ezt nem tudom minden tantárgyból megtenni.

Hogy tetszett az első vizsgaidőszakod?

Szerintem sokkal jobban féltem tőle, mint amennyire kellett volna. Rájöttem arra, hogy előre meg kell tervezni a vizsgaidőszakot, de ebben a vizsgaidőszakban még nem tettem ezt.

Nagyon fontos bulizni is. Mennyit tudtál elmenni bulizni ebben a félévben?

Igazából nem volt sok időm a bulizásra, de a kollégiumi bulikra majdnem mindig elmentem. Nagyon tetszik a társaság ezeken a bulikon, hisz megtaláljuk mindig a közös hangot, mert hasonló problémákkal küzdünk.

Mit várszt a második félévtől?

Az eddig megszerzett tapasztalataimat, szeretném használni és bővíteni a következő

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFA

félévben. Meg szeretnék próbálni kidolgozni egy jobb szisztémát a tanulásra. Komolyabb változások szerintem nem fognak történni velem.

Fábián Bogi I. évfolyam ÁOK

Hogy tetszik az egyetemi élet?

Az biztos, hogy sokkal másabb, mint a középiskolás: sokkal nagyobb szabadságunk van, de sokkal önállóbbaknak is kell lennünk.

Összességében nagyon tetszik.

Véleményed szerint mennyire színvonalas az oktatás, mennyire jól felszerelt az egyetem?

Nekem az oktatási rendszer tetszik, az előadásokkal, szemináriumokkal teljesen elégedett vagyok, és az egyetem felszereltsége is meglehetősen jó. Elégedett vagyok az egyetemmel.

Hogy tetszett az első vizsgaidőszakod?

Az az igazság, hogy nem voltam annyira megilletődve az első vizsgaidőszaktól, de nagyon kíváncsi voltam, milyen is lesz. Az biztos, hogy ebben a két hónapban nagyon sokat kellet tanulni.

Tanulás mellett más dolgokkal is kell foglalkozni. Mennyire jut idődbulizni, sportolni?

A sportolást mindenféle képen megpróbálom megoldani, de azért bulizni is megpróbálok eljárni: ugye vannak a kolis bulik, amelyek nekem nagyon tetszenek. Egy kicsit nehéz beosztani az időmet a tanulás mellett.

A felsőbb évesek mennyire segítenek a problémáidban?

A felsőbb évesek nagyon jó fejek. Nagyon sokat segítenek, sok információval látnak el bennünket. Rendesek.

Mit várasz a második félévtől?

Szerintem sokkal nehezebb lesz, mint az első félév. Leginkább azért mert elkezdődik az anatómia az első évfolyamnak. Ettől függetlenül nagy várakozás tölt el a második félévvel kapcsolatban.

Belák Máté I. évfolyam ÁOK

Hogyan tetszik az egyetem, hogy tudtál beilleszkedni?

Az egyetemi élet sokkal fársztóbb, mint a gimnáziumi volt. Az előadások, gyakorlatok és délutáni órák nagyon sok időt vesznek el, így délután nem marad már túl sok időnk másra.

Gondoltad, hogy ilyen sokat kell majd tanulni az egyetemen?

Mivel bátyám ezen az egyetemen végzett tudtam, hogy sokat kell majd tanulni.

A tanulás mellett jut-e idődmásra?

Megpróbáltam beosztani úgy az időmet, hogy jusson időm a sportolásra. Itt szeretném elmondani, hogy örülhetünk, hogy van egy Mozgástani intézetünk és meg kéne próbálnunk megóvni azt.

És mi a helyzet a bulikkal?

Hát az elején még akadtak bulik!!!!!

Mi a benyomásod a vizsgákról?

Szerintem ha valaki rendszeresen tanul nem lehetnek problémái a vizsgákon, a vizsgáztatók mindig pozitívan állnak hozzá a feleletekhez. Jó tapasztalatokat szereztem az első vizsgaidőszakomban.

Mit várasz a második félévtől?

Valószínűleg az anatómiára nagy hangsúlyt fogok fektetni, így többet fogok tanulni. Valamivel jobb eredményt szeretnék elérni a második félévben.

Mindegyik riportalanyomnak meg szeretném köszönni a közreműködést és sok sikert szeretnék kívánni tanulmányaikhoz.

-Mocan-

TÉL

CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA CONFABULA